

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Rapportering 2020

Tiltaksutvikling innen Program for folkehelsearbeid

Foto: Belinda K. Orten

Til Helsedirektoratet fra Vestfold og Telemark fylkeskommune
Rapporteringen gjelder «Vestfold på laget»

**Rapportering tilskudd: Tiltaksutvikling i Program for folkehelsearbeid i kommunene 2020
År 3 og videre**

Navn på fylkeskommune:

Vestfold og Telemark fylkeskommune

Rapporteringsperiode 2020: Rapporteringen gjelder «Vestfold på laget»

INFORMASJON OM MOTTAKER	
Skjema er utfyllt av	
Fornavn	Anne
Etternavn	Slåtten
Tittel	Rådgiver
Organisasjonsnummer	
Organisasjonsnummeret må være basert på en juridisk enhet.	821 227 062
Organisasjonsnavn	Vestfold og Telemark fylkeskommune
Organisasjonsnavnet må være identisk med enhetsregisteret i Brønnøysundregistrene	
Adresse	Postboks 2844
Postnr./-sted	3702 Skien
E-postadresse	
Postmottak/ offisiell e-postadresse til søker	post@vtfk.no
Webadresse	vtfk.no
Kontaktpersoner	
Oppgi to person Helsedirektoratet kan kontakte dersom vi har spørsmål om rapporteringen.	
Fornavn	Anne
Etternavn	Slåtten
Telefonnummer	98801294
E-postadresse	anne.slaatten@vtfk.no
Fornavn	Kjersti
Etternavn	Ulriksen
Telefonnummer	41105645
E-postadresse	kjersti.ulriksen@vtfk.no

Skjemaet fylles ut elektronisk og sendes inn pr e-post til postmottak@helsedir.no , eller på papir til Helsedirektoratet, Pb 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Spørsmål rettes til kontaktpersonene som er oppgitt i kunngjøringen under <http://helsedirektoratet.no/tilskudd/>

TILSKUDDSORDNING Tiltaksutvikling innen Program for folkehelsearbeid i kommunene

- Tilskuddsbrevet inneholder krav til rapportering
- Rapporteringen kan dere utdype i et eller flere vedlegg, dersom det er nødvendig

Rapporteringsperiode**2020**

Dersom dere krysser av for statusrapport er resten av feltene valgfrie, og dere skal rapportere i henhold til krav i tilskuddsbrevet.

Helsedirektoratets referanse

Saksnummer, merket "vår referanse" i siste

20/18774-2

tildelingsbrev dere mottok under denne ordningen.

RAPPORTERING

Denne delen av rapporten er best egnet til å besvare i et eget vedlegg. Merk vedlegget «Rapportering på arbeidet i Tiltaksutvikling innen Program for folkehelsearbeid i kommunene i 2020»

Tilskuddsmottaker kan selv velge hvor mye som beskrives, men det er ønskelig at alle spørsmålene nedenfor besvares.

MÅLOPPNÆELSE

Vurdering av hvordan programfylket ligger an mht. å oppnå målet for arbeidet?

ORGANISERING AV ARBEIDET I FYLKET/REGIONEN**Samarbeidsorganet**

Har det vært endringer i sammensetning i samarbeidsorganet?

Beskriv aktivitetene til samarbeidsorganet så langt

Kort vurdering av nytteverdien av samarbeidsorganets arbeid så langt og evt. ønske om endringer.

Beskriv samarbeidet mellom fylkeskommunen og forsknings- og kompetansemiljø utover arbeidet i samarbeidsorganet

TILTAKSUTVIKLINGEN I KOMMUNENE**Påbegynte tiltak (tidligere rapportert på)**

Gi en kort beskrivelse av status på tiltakene og evaluering av disse? Er det gjort vesentlige endringer i tiltakene i 2020 (mål, målgruppe, evalueringstype osv)?

FYLKESKOMMUNENS ARBEID I 2020

Beskriv hvilke aktiviteter fylkeskommunen har gjort i forbindelse med kommunenes tiltaksutvikling og evalueringsarbeid.

Utfordringer

Hvilke eventuelle utfordringer har fylkeskommunene hatt i 2020?

Hva har vært gjort for å løse disse utfordringene?

Resultater og læringspunkter

Er det noen resultater fra 2020 som kan rapporteres om? På hvilken måte kan arbeidet som gjøres med midler fra tilskuddsordningen bidra til å fremme det systematiske folkehelsearbeidet?

Er det læring og erfaringer fra tiltakene som kan beskrives? Har fylket gjort noe som de mener er nyttig for andre fylker å lære av?

VEDLEGG:

Her kan man valgfritt legge ved dokumenter

REGNSKAP FOR 2020 OG BUDSJETT 2021

Se vedlagte Excel-skjema for utfylling (frist 1.juni).
Nedenfor skal kun hovedposter skrives inn.

Inntekter

Tilskuddsbeløp fra Helsedirektoratet

4 000 000

Egenfinansiering

[Klikk her for å skrive inn tekst.](#)**Utgifter**

Utbetaling til kommuner

Sum utgifter

4 000 000

Ubrukt tilskudd for 2020

Null

Søknad om overføring av midler til 2021

Sum:0.....

Det søkes om overføring av midler fra 2020 ved å krysse av i boksen
og beskrive summen her.

REVISORUTTAELSE PÅ REGNSKAP FOR 2020

Det legges ved uttalelse for både fylkeskommune og kommuner

GODKJENNING

De som godkjenner og underskriver skal:

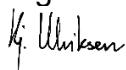
-Kjenne til vilkårene og kravene i tilskuddsbrevet

-Bekreftede at opplysningene i rapporteringen er korrekte og et godt grunnlag for vurdering av måloppnåelse
knyttet til statstilskuddet

Dato

30.03.21

Signatur

Tittel/ rolle godkjenner Kjersti Ulriksen
Seksjonsleder Folkehelse og livsmestring

Rapporteringen sendes til: postmottak@helsedir.no

1 Innholdsfortegnelse

1	Innholdsfortegnelse	5
2	Innledning	6
3	Mål og måloppnåelse	6
3.1	Vurdering av måloppnåelse	7
4	Organisering av arbeidet i Vestfold og Telemark.....	8
4.1	Samarbeidsråd for folkehelse i Vestfold og Telemark	9
4.2	Fagnettverk	9
4.3	Samarbeid med forskningsmiljø	9
5	Tiltaksutvikling i kommunene	10
5.1	Færder kommune.....	11
5.2	Tønsberg kommune	12
5.3	Larvik kommune	14
5.4	Sandefjord kommune	15
5.5	Horten kommune	15
5.6	Holmestrand kommune.....	17
5.7	Interkommunalt prosjekt: Frivillighet, samskaping og sosial inkludering (nytt i 2020)	18
6	Vestfold og Telemark fylkeskommunes arbeid i 2020.....	18
6.1	Fylkeskommunens arbeid i 2020.....	19
6.2	Fagnettverk	20
6.3	Lærende rapportering.....	20
6.4	Digitale møter og verktøy: Fasilitatorkurs	21
6.5	Transformativ læringssirkel (Læringsnettverk).....	21
6.6	INNOVA 2020 (Innovasjonsarena) med temaet «Fritid for alle barn og unge»	22
7	Resultater, utfordringer og læringspunkter.....	23
7.1	Utfordringer	24
7.2	Resultater og læringspunkter	25
7.3	Evalueringsprosjektene	26
7.4	Økonomi.....	26
7.5	Følgeevaluering av fylkeskommunens rolle i Program for folkehelsearbeid	26
8	Vedlegg: Rapport Innovasjonsarena 2020	27

2 Innledning

Program for folkehelsearbeid *Vestfold på laget* har pågått siden 2017. Arbeidet har som formål «Å fremme oppvekstmiljø der alle barn og unge blomstrer, opplever livskvalitet og mestrer sine liv». Delmålene er mer spesifikke og har gitt føringer for kommunenes mål og tiltaksutvikling, sammen med de enda mer spesifikke kriteriene beskrevet i *Vestfold på laget* (jfr. søknad til Helsedirektoratet, 2017), som kommunene har innrettet sitt arbeid etter.

Tiltakene som utvikles og iverksettes i kommunene er ett element i programarbeidet. Ett annet element er felles aktiviteter og støttefunksjoner i regi av fylkeskommunen. Fylkeskommunen er også programansvarlig overfor sentrale myndigheter. Programarbeidet pågår som et lagarbeid for å styrke kapasitet og kompetanse i det systematiske og tverrsektorielle folkehelsearbeidet. Den innovative dimensjonen er særlig vektlagt. Felles aktiviteter og støttestrukturer, som bidrar til kunnskapsutvikling, prosessutvikling, framdrift og resultatopptak utvikles derfor kontinuerlig. Slik har det også vært i 2020.

Til tross for utfordringene som pandemien har bragt med seg har det vært lagt ned en stor innsats både i kommuner og i fylkeskommunen, og det kan vises til mange resultater. Felles for alle er at det er jobbet hardt for å identifisere muligheter på tross av utfordringer. Imidlertid er det helt klart at koronapandemien har hatt innvirkning på de fleste prosjektene i kommunene og deres mulighet for å gjennomføre planlagte aktiviteter i 2020.

Kravene til å håndtere digitale verktøy og arbeidsmetoder har økt kraftig under den pågående pandemien. Erfaringer, og igangsatt forskning viser at en digital hverdag gir kognitive, emosjonelle og relasjonelle utfordringer. Når digitale møteplasser er det eneste alternativet er det særlig utviklingsarbeid og samskaping som oppfattes som vanskelig å ivareta digitalt på en god nok måte¹. Mange av prosjektene og kommunene i programmet har i tilbakemeldingene poengtert at de digitale, felles støtteaktivitetene i regi av fylkeskommunen har bidratt med å gi kompetanseheving og kraft i en vanskelig tid.

Denne rapporten svarer på rapporteringskravet fra Helsedirektoratet. Rapporten redegjør først for mål og måloppnåelse. Deretter omtales aktivitet i det enkelte kommune/prosjekt, etterfulgt av en oppsummering av felles aktiviteter og støttestrukturer i regi av Vestfold og Telemark fylkeskommune. Videre følger en drøfting av resultater, utfordringer og læringspunkter. Økonomi omtales kort. Til slutt redegjøres for følgeevalueringen som er igangsatt av Vestfold og Telemark fylkeskommunes eget arbeid.

3 Mål og måloppnåelse

For å nå målene med Program for folkehelsearbeid har Vestfold og Telemark fylkeskommune og kommunene forpliktet seg til å delta i et felles systematisk utviklingsarbeid for å skape god psykisk helse og livskvalitet og forebygge rus. Programarbeidet er innrettet etter målstrukturen som er fastlagt av Samarbeidsrådet for folkehelse i Vestfold, jf. søknaden *Vestfold på laget* sendt Helsedirektoratet 28. april 2017.

¹ Blogg fra Arbeidoghelse.no <https://arbeidoghelse.no/samhandling-pa-digitale-moteplasser-hvordan-kan-vi-klare-det/>

3.1 Vurdering av måloppnåelse

Hovedmål: *I Vestfold har vi oppvekstmiljøer der alle barn og unge blomstrer, opplever livskvalitet og mestrer sine liv.*

Hovedmålsettingen er visjonær, og uttrykker samtidig en faglig tilnærming til tiltaksutviklingen i programmet. Faglig tilnærming bygger på forståelsen av at god helse og livskvalitet skapes i dagliglivet og i alle miljøer der menneskene lever livene sine. Oppmerksomheten i programmet rettes mot hvordan styrker og ressurser hos den enkelte, grupper, samfunn og organisasjoner kan bidra til gode og helsefremmende oppvekstmiljø for alle.

Målsettingen er visjonær, og får konkret innhold i tiltak som kommuner og fylkeskommune iverksetter. Vurdering av måloppnåelse er basert på en helhetsvurdering av det pågående arbeidet samlet sett.

Delmål 1: *Tiltaksutvikling: I tiltaksutvikling benyttes arbeidsmåter og metoder som bygger positive relasjoner og anerkjennende støttede miljøer.*

Positive relasjoner og anerkjennende støttende miljøer er i seg selv helsefremmende, og forebygger psykisk uhelse og uheldig bruk av rusmidler. En styrkebasert tilnærming til folkehelsearbeidet innebærer at arbeidet med påvirkningsfaktorer for god helse og livskvalitet starter i nærmiljø og lokalsamfunnet, på arbeidsplass, i skole og barnehage og på fritidsarenaene. Det legges vekt på å identifisere og styrke de positive påvirkningsfaktorene. Samhandling mellom kommune, frivillighet og andre eksterne aktører vesentlig for sammen å lykkes for å bygge gode oppvekstmiljø. Dette er grunnleggende for alt arbeid i Vestfold på laget.

Begrepet styrkebasert kan forstås som en paraplybetegnelse på ulike fagtradisjoner som omtaler seg selv med ord som styrkebaserte eller ressursbaserte endringsprosesser. Tiltak og arbeidsmåter begrunnes også ut fra offentlig sektor behov for å møte sammensatte utfordringer på nye måter, og det er behov for å forstå hvordan dette kan gjøres i praksis ved å utvikle verktøy og nye måter å samskape, co-create/co-produce (Bjørn Hauger, sosiolog og ph.d. kandidat, Tønsberg kommune).

Kjennetegn ved programarbeidet i Vestfold på laget er et kontinuerlig fokus på styrkebaserte prosesser og metoder. Det legges vekt på å dele erfaringer, hente ny kunnskap og inspirasjon og støtte deltakerne i arbeidet. I alle tiltak i programmet og i arbeidsmetodene som benyttes legges vekt på å øke barn og unges inkludering og deltakelse. Det vurderes at det arbeides godt og grundig på dette målområdet, og at tiltaksutviklingen underbygges av en styrkebasert tilnærming.

Delmål 2: *Medvirkning: Alle barn og unge i Vestfold opplever at deres stemme blir hørt i alle beslutningsprosesser som gjelder dem.*

Fokus på medvirkning og samskaping er et kontinuerlig fokus i hele programperioden. Kommunene har etter hvert fått mye erfaring med å lede medvirkningsarbeid og samskapende prosesser både med eksterne og interne samarbeidsaktører. Det rapporteres om gode resultater. Enkelte kommuner rapporterer om at medvirkningsstrukturer er i ferd med å bli institusjonalisert. I en rekke kommuner det etablert medvirkningsarenaer og møteplasser der barn og unge får gitt sine innspill og delta i samskaping.

Etableringen av Vestfold og Telemark ungdomsråd har bidratt til at kompetanse og kapasitet på medvirkning generelt har blitt styrket, og at det anerkjennes av barn og unge skal høres i beslutningsprosesser som gjelder dem. Det er også en klar fordel for programmet at fylkeskommunen samtidig med programarbeidet har annet pågående arbeid for å styrke

ungdommens stemmer, og at kravet om medvirkning kommer fra flere hold. Dette får synergieffekt på måloppnåelse i programarbeidet.

Imidlertid har 2020 bydd på noen utfordringer også knyttet til medvirkning. På grunn av begrensninger med smittevern og nedstenging av både barnehager og skoler, begrensinger mellom avdelinger, trinn og klasser, har medvirkningsarbeidet møtt på uforutsette utfordringer. Når også fritidsarenaer har blitt begrenset og har stengt ned har dette utfordret mulighetene for å komme i dialog og samhandling. Dette har vært løst på litt forskjellige måter og prosjektene har stort fokus på alternative former og plattformer for medvirkning. Den utfordrende tiden vi er inne i ser derfor ut til å ha økt bevisstheten om betydningen av involvering om medvirkning. Dette gir i seg selv et stort mulighetsrom for videre arbeid.

Delmål 3: *Evaluering og praksisnær forskning: Varige strukturer for evaluering og praksisnær forskning innen folkehelsearbeid er etablert og drevet av kommunenes behov og i samarbeidsfeltet mellom kommuner, fylkeskommune, berørte statlige organisasjoner, høgskole/universitet/forskning og frivillighet.*

Vestfold og Telemark fylkeskommune har ved flere anledninger, og i samarbeid med kommunene, satt fokus på evaluering av folkehelseprosjekter og samarbeid med kompetansemiljø. Både summativ og formativ evaluering har vært satt på dagsorden, og det har vært gitt gode eksempler og veiledning på egenevaluering. I hovedsak gjennomfører kommunene egenevalueringer av prosjektene. I forbindelse med rapporteringen til Helsedirektoratet tar programkommunene i bruk en fasilitert og samskapende metode for prosessevaluering som kalles *Lærende rapportering*. Metoden er beskrevet i punkt 6.4. Enkelte kommuner har gjort avtale med universitet og kompetansemiljø om veiledning og følgeforskning. Noen har også masterstudenter som skriver sine oppgaver knyttet til prosjektene.

Vurderingen av måloppnåelse er at kommunene har fått økt sin kompetanse på evaluering. Imidlertid viser rapporteringen at 2020 har vært et krevende år og at særlig evalueringsarbeidet har blitt satt på vent. Årsakene er sammensatte, men kommunene nevner redusert kapasitet på grunn av omdisponering av ressurser, eller at praksisfeltet er mindre tilgjengelig enn tidligere. Gjennom Lærende evalueringen kommer det fram at kommunene ønsker et større fokus på evaluering i 2021. Fylkeskommunen skal her bidra med støtte og kompetanse.

Delmål 4: *Oversiktsarbeid og planlegging: Ny kvalitativ og kvantitativ kunnskap og indikatorer om barn og unges psykiske helse og livskvalitet, årsaksforhold og effekt av tiltak er utviklet til bruk i kommunenes oversiktsarbeid etter folkehelseloven.*

Kommunene har i stor grad tatt utgangspunkt i kunnskapsgrunnlag fra Ungdata i valg av innsatsområde og tiltaksutvikling. Det skal gjennomføres ny ungdomsundersøkelse i Vestfold og Telemark i 2021. Flere av kommunene har gått i dialog med KORUS for å få inn spørsmål som direkte er relevant for tiltakene i programarbeidet. Det vil legges vekt på å finne hvilke indikatorer som skal følges med på over tid. Noen av kommuner har søkt samarbeid med forskningsmiljø om større effektstudier uten å ha lyktes med å skaffe til veie forskningsmidler.

Delmål 4 er utfordrende mål, som det skal arbeides mer med.

4 Organisering av arbeidet i Vestfold og Telemark

Som del av utarbeidelsen av søknad om å bli programfylke ble det i Vestfold opprettet

Samarbeidsråd for folkehelse. Etableringen ble gjort med utgangspunkt i et fylkestingsvedtak om samarbeidsrådets sammensetning og mandat (FT-sak 7/17). Under samarbeidsrådet er det opprettet et fagnettverk. I forbindelse med regionreformen er samarbeidsrådets sammensetning og mandat endret fra 2020.

4.1 Samarbeidsråd for folkehelse i Vestfold og Telemark

I forbindelse med regionsreformen ble det etablert nytt felles samarbeidsråd for Vestfold og Telemark (FT-sak 31/19). Samarbeidsorganet skal sikre at folkehelsearbeidet i regionen er systematisk, kunnskapsbasert og i tråd med nasjonale føringer. Rådet er et viktig organ som skal bidra til økt gjennomføringskraft av folkehelsearbeidet i regionen og svarer opp Helsedirektoratets krav om forankring av Program for folkehelsearbeid. Mandat og representasjon for samarbeidsrådet baserer seg på evalueringer av tidligere samarbeidsorgan i de tidligere fylkene Vestfold og Telemark.

Samarbeidsrådet har følgende mandat:

1. Samarbeidsrådet skal være et rådgivende organ for regionale planer og strategier innen opplæring og folkehelse
2. Samarbeidsrådet skal være et rådgivende organ for oversiktsarbeidet knyttet til folkehelse i regionen
3. Samarbeidsrådet skal bidra til å sikre samhandling rundt pågående og nye folkehelsesatsinger i fylket og holde seg orientert om disse
4. Samarbeidsrådet fremmer innstilling til Fylkestinget om tildeling av midler i program for folkehelsearbeid inkludert Sammen Mot

Følgende aktører er representert i Samarbeidsrådet for folkehelse i Vestfold og Telemark: Vestfold og Telemark fylkeskommune (leder for Hovedutvalg for kultur, folkehelse, tannhelse og idrett og direktør for opplæring og folkehelse), NAV, KS, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, Korus-Sør, Universitetet i Sørøst-Norge, Helse Sør-Øst, frivillige regionale organisasjoner. Fra sekretariatet deltar seksjonsleder for folkehelse og livsmestring, samt relevant saksbehandler mht. sakslisten.

Samarbeidsrådet har i 2020 hatt fire møter.

4.2 Fagnettverk

Det ble i 2017 etablert et eget fagnettverk, som ledes av fylkeskommunen. Fagnettverket er et forum for dialog, informasjon, kunnskapsformidling og er en arena for samskaping og fasilitering. Det legges en halvårlig møteplan med anslagsvis to møter i halvåret. Prosjekt- og prosesslederne i kommunene møtes i tillegg for å planlegge innovasjonsarenaen. Fagnettverket er mer utdypende beskrevet under kapittelet om fylkeskommunenes arbeid.

4.3 Samarbeid med forskningsmiljø

I samarbeid med Vestfold og Telemark fylkeskommune utviklet Universitetet i Sørøst-Norge et kurs i prosessevaluering av folkehelseprosjekter. Kurset er NOKUT-godkjent og tilsvarer 10 studiepoeng. Flere av prosjektlederne i kommunene deltok på dette kurset (avsluttet januar 2020), og deltakerne fikk veiledning på egne prosessevalueringsplaner.

Den enkelte kommune har i ulik grad etablert kontakt med forskningsmiljøer. Noen har inngått avtale om veiledning, og andre kommuner samarbeider med forskningsmiljø om søknader til forskningsprosjekter. Det er imidlertid langsomme og arbeidsomme prosesser, som så langt ikke har ført fram.

5 Tiltaksutvikling i kommunene

Søknaden *Vestfold på laget* beskriver tre faglige innganger på programarbeidet i tidligere Vestfold. Kommunene ble i 2017 og 2018 invitert til å velge en eller flere av disse faglige innganger til tiltaksutviklingen i kommunene:

- A. Selvfølelse og livsmestring i sentrum
- B. Geografisk områdetilnærming
- C. Sivilsamfunn, frivillighetspolitikk for sosial inkludering

Tabellen under viser hvordan kommunene har innrettet sitt programarbeid innen de tre innsatsområdene.

Kommune/prosjektnavn	Varighet	Selvfølelse og livsmestring i sentrum	Geografisk områdetilnærming	Sivilsamfunn, frivillighetspolitikk for sosial inkludering
Larvik*: Jeg er meg (nytt navn i 2019)	2018-2024	x		
Sandefjord: TenkHelse (nytt navn i 2019)	2018-2023	x		x
Tønsberg 1.Selvfølelse og livsmestring 2.Sivilsamfunn, frivillighetspolitikk for sosial inkludering 3.SMART folkehelsearbeid **	2017-2023	x		x x
Færder: Mitt Færder 1.Familiens hus 2.Medvirknig 3.Frivillighet		x x		x
Horten: 1.SPILL for helsa 2.Fritid og frivillighet		x		x
Holmestrand/Sande: 1.Sammen om opplevelser for barn og unge 2. KRUTT***(Krafttak for barn og unges trivsel og trygghet i Sande)		x	x	x x
Prosjekt Frivillighet, samskaping og sosial inkludering (interkommunalt prosjekt)	2020-2022			x

*Larvik og Horten utvide prosjektperioden med ett år til 2024 på grunn av koronaforsinkelser

**SMART folkehelsearbeid, Tønsberg (tidligere Re) utvider sin programperiode ut 2022. Dette er hensiktsmessig grunnet

Det gis nå er kort beskrivelse av status på prosjekt/tiltak i kommunene og evaluering av disse.

5.1 Færder kommune

Færder kommune har tre delprosjekter i samsvar med prosjektplan, under overbygningen «Mitt Færder».

Familiens hus

Dette prosjektet handler om interne strukturer for å få til samhandling mellom de ulike tjenestene i kommunen. Gjennom programarbeidet ønsker kommunen å videreutvikle Familiens hus til å omfatte lavterskeltilbud ut fra innbyggernes behov.

Status/resultater så langt:

- Prosjektet ligger godt an med tanke på å nå målet
- Begrepet Helsefremmende barnehager er blitt gitt et innhold, og fokus har blitt større på hva som gir god helse for alle (fra individuelt til universelt fokus)
- Barns medvirkning og barns innspill blir innhentet og benyttet
- Helsefremmende fokus har fått betydelig plass i HMS-arbeidet
- Prosjektet har bidratt til sterkt fokus og gode prosesser i barnehagene. Fasilitering av prosessene er definert som en suksessfaktor
- Ytterligere kompetanseheving, erfaringsdeling, refleksjon og definering er viktig før satsingen kan presenteres i sin helhet til inspirasjon for andre barnehager.

Evalueringsplan:

Det gjennomføres egnevaluering i tråd med evalueringsplanen. Denne planen er utarbeidet i samarbeid med tidligere forsker Bergljot Baklien, som er veileder for evalueringsarbeidet. Ut over dette er det laget en avtale med en masterstudent som skal forske på deler av prosjektet.

Resultater fra evalueringen presenteres underveis for styringsgruppa, og resultater fra evalueringen former innsatsen videre.

Medvirkning

Kommunen har mål om større grad av brukermedvirkning i utvikling av tjenestetilbudet til barn og unge. Ved å sørge for innhenting barn, unge og foreldres stemmer, vil kvaliteten på tilbud og tjenester til barn og unge forbedres. Innspillende hentes fra ulike grupper som er etablert.

Status/resultater så langt:

- Prosjektet ligger godt an med hensyn til å oppnå målet for arbeidet
- Kommunen er godt i gang med å bygge strukturer for medvirkning
- Ledere rapporterer at de benytter seg av prosjektet når de trenger brukerstemmer inn for å kunne planlegge oppstart eller justering av tilbud i tråd med innbyggernes behov og ønsker
- Mange medvirkningsprosesser er gjennomført digitalt
- Har gjennomført flere innbyggerråd i 2020. Prosjektet har fått tilbakemeldinger om at innbyggerrådene har ført til endringer i kommunens tilbud og tjenester
- Elever ved en ungdomsskole har fått opplæring i fasilitering lik at de kan delta i å hente inn medvirkningsstemmer fra medelever
- Sosiale medier (Mott Færder) er tatt i bruk til markedsføring og informasjon

Evaluering:

Det gjennomføres egevaluering i tråd evalueringsplanen. Denne planen er utarbeidet i samarbeid med tidligere forsker Bergljot Baklien, som er veileder for evalueringsarbeidet. Ut over dette er det laget en avtale med en masterstudent som skal forske på deler av prosjektet.

Resultater fra evalueringen presenteres underveis for styringsgruppa, og resultater former innsatsen videre.

Frivillighet

Målsettingen i dette delprosjektet er å engasjere flere barn og ungdom i frivillig arbeid. I prosjektet skal «frivillig innsats» blant barn og ungdom knyttes opp mot temamålene i skolene. De fleste aktivitetene dreier seg om innsats i skole.

Status/resultater så langt:

- Tiltak i skoler har i 2020 vært vanskelig å gjennomføre grunnet korona
- Kompetanse i prosjektet blir benyttet når kommunen reviderer sin frivillighetsplan
- Delprosjektet bidrar til et styrket samarbeid mellom ulike virksomheter i kommunen
- Egevalueringen, som gjennomføres, fører til en justering av tiltak og målsetting for 2021 Målet er å få gjennomført aktivitetene i 2021, slik at ny evaluering kan gjennomføres og at tiltakene kan implementeres i ordinær drift på bakgrunn av det. Noe kan endres og gjennomføres digitalt, mens noe må utsettes

Evaluering:

Det gjennomføres egevaluering i tråd evalueringsplanen. Denne planen er utarbeidet i samarbeid med tidligere forsker Bergljot Baklien, som er veileder for evalueringsarbeidet. Ut over dette er det laget en avtale med en masterstudent som skal forske på deler av prosjektet.

Resultater fra evalueringen presenteres underveis for styringsgruppa, og resultater former innsatsen videre.

5.2 Tønsberg kommune

Selvfølelse og livsmestring #FUN2021

Kommunen utvikler et undervisningskonsept som følger modeller og metoder innenfor fagfeltet positiv psykologi. Basert på PERMA modellen i positiv psykologi skal åtte temaer implementeres i løpet av et semester ved to ungdomsskoler. Implementeringen av temaene skjer i form av øvelser og informasjon gitt av kontaktlærerne. I forkant av hvert tema holder prosjektgruppa informasjonsmøte for lærerne om hvordan det aktuelle temaet kan gjennomføres.

Status/resultater så langt:

- Prosjektet har fulgt fremdriftsplanen, med noen digitale tilpasninger og enkelte avlysninger
- Elevmedvirkningen har vært utfordrende å få til, og er noe svekket som følge av koronapandemien. Blant annet har strategien med å jobbe via lærerne vært vanskelig når det er stor slitasje på denne gruppen i skolene
- Gjennomført elevkonferanse om livsmestring. Rapporten er lagt ut på kommunens nettsider
- Etablert digital referansegruppe med lærere
- Lagt planer for å bygge en digital database som ressursbank for skolene
- Prosjektgruppa har utarbeidet et skriftlig forslag til kommunalsjef om videreføring av #FUN i ordinær drift

Evaluering:

Kommunen selv gjennomfører egevaluering. Det er ikke foretatt endringer i den innleverte evalueringsplanen. Det er utarbeidet en dokumentasjonsrapport fra elevkonferansen. Det planlegges også at det skal skrives en artikkel i mai 2021.

Én masteroppgave er fullført i 2020: <https://openarchive.usn.no/usn-xmlui/handle/11250/2673713>
«Hvordan kan erfaringer fra et folkehelseprosjekt om selvfølelse og livsmestring bidra til å sette fokus på tverrfaglig samarbeid?».

I tillegg er det dialog om å få til enda et følgeforskningsprosjekt (masteroppgave).

Sivilsamfunn, frivillighetspolitikk for sosial inkludering

I dette prosjektet setter Tønsberg kommune fokus på hvordan deltagelse i frivillighetens fellesskap og aktiviteter kan fremme psykisk helse, og motvirke rusproblematikk. Målet for arbeidet innebærer at kommunen tilrettelegger for å styrke frivilligheten, og samarbeidet mellom kommunen og frivilligheten. «Friskus» tas i bruk som samskapingsplattform for aktivitet og frivillighet, og er et resultat av medvirkningsprosesser i tråd med målsetningen.

Status/resultater så langt:

- Delvis etter planen som følge av pandemien, men det har vært utfordrende å fremme et produkt som skal fremme sosiale møteplasser når kommunen parallelt oppfordrer folk til å holde seg hjemme og unngå fysiske møter
- Den digitale plattformen Friskus er lansert og det er gjennomført opplæring og inngått nye samarbeidsavtaler
- Frivillige organisasjoner har måttet begrense deltakelse og har ikke hatt behov for å markedsføre sine aktiviteter I like stor grad som før
- Igangsatt arbeid med å finne samarbeidsaktører for finansiering av fritidskort som del av Friskus
- Rask omstilling til bruk av digitale plattformer for å opprettholde dialog med samarbeidsaktører
- Benytter kommunens FB-side og lokalaviser til informasjon

Evaluering:

Kommunen gjennomfører egevaluering i tråd med utarbeidet plan. Prosjektet har gjennomført erfaringsdialog med helsesykepleiere på epost, samt hatt jevnlige møter med prosjektgruppa og nærmeste leder.

SMART folkehelsearbeid

Programarbeidet er en del av et større utviklings- og innovasjonsarbeid med navnet SMART oppvekst, som er igangsatt på mange arenaer og inneholder mange ulike tiltak. Det jobbes mot et systemnivå. Den faglige innretningen er sosial innovasjon. Dette innebærer å ta i bruk en kreative og samskapende tilnæringsmåte for å finne bedre løsninger for hvordan alle barn og unge kan gis mulighet til å ta ut sitt potensiale på de arenaene de er til daglig. I en slik tilnærming brukes sentrale prinsipper i folkehelsearbeidet, som medvirkning og myndiggjøring, i prosesser der ansatte, ledere, barn/ unge og deres foreldre involveres.

Status/resultater så langt:

- Fikk ikke gjennomført SMART festivalen, men har gjennomført nye tiltak og gjort tilpasninger som følge av pandemien

- Digital samhandling og digitale plattformer er tatt i bruk
- SMART er inne i en fase hvor mange skoler og barnehager har implementert metodikken som del av sitt daglige arbeid
- SMART skulle etter planen avsluttes I 2021, men ser hensikten av å være med ut 2022 for å samordne folkehelseprosjektene i nye Tønsberg kommune

Evalueringsplan:

Det er ikke gjort endringer i evalueringsplanen. Det foreligger ingen avtale med eksternt forskningsmiljø, men jobbes med ulike aktører for å se på muligheter. Prosjektet sikter på avklaring innen sommeren om det er mulig å gjennomføre et større forskningsarbeid i relasjon til SMART folkehelse og prosjektet «FUN for å evaluere prosjektene samlet».

5.3 Larvik kommune

Jeg er meg!

Jeg er meg! har som mål å styrke barnets begrepsapparat, selvfølelse, egenverd og respekt for identitet, kropp og grenser. Å lære om og å respektere egen og andres kropp og grenser, er avgjørende for å bygge et godt selvbilde og for å forebygge krenkelser. Prosjektet skal styrke de ansatte i barnehage og helsestasjon sin kunnskap- og bevissthet om barns naturlige seksuelle utvikling og hvordan denne kommer til uttrykk gjennom lek og atferd. Det skal utvikle ansattes språksetting og begrepsapparat, og det skal heve kompetansen på å snakke med barn og foreldre om tabubelagte temaer.

Status/resultater så langt:

- «Jeg er meg» er Innført som fast tema på 2 og 4 års konsultasjoner ved helsestasjonen
- Arrangert flere temasamlinger i barnehagene
- Temasamlingene i barnehagen har ført til avdekking av flere alvorlige saker
- Igangsatt et delprosjekt «Barns seksuelle helse» i etterkant av et foreldremøte, etter reaksjoner fra foreldre med innvandringsbakgrunn. Med ulike bakgrunner i kultur og religion, oppleves tematikken av mange som vanskelig, skamfull og uønsket.
 - Delprosjekt mål: Utvikle kurs med bakgrunn i kompetanseplanen for «Jeg er meg!», der målgruppen er foreldre med ulik språklig, kulturell og religiøs bakgrunn.
 - Prøves ut kurs på to språk; arabisk og/eller somali og/eller tigrinja, planlagt høsten 2021
- Ikke inkludert nye barnehager i prosjektet på grunn av koronasituasjonen
- Gjennomført spørreundersøkelse hos foreldre som viser at en svært stor andel fant foreldremøtet nyttig
- Prosjektet blir etterspurt i kommunen
- Omtale og presentasjon av prosjektet internt og eksternt
<https://www.larvik.kommune.no/barnehage/prosjekter/jeg-er-meg/>
<https://www.kompetansebroen.no/prosjekt-skal-forsere-fagpersoners-vegring-mot-a-snakke-med-barn-om-tabubelagt-tema/?o=vestfold>
- Prosjektet har søkt ett års utsettelse og avsluttes i 2023

Evalueringsplan:

Kommunen gjennomfører formativ egevaluering som medfører endring og justeringer underveis. Eksempelvis er det gjennomført evaluering av årshjul til temaplan, som har ført til endringer av årshjulet i den enkelte barnehage. Prosjektlederne har gjennomført digital evaluering av temaforeldremøtene som kan hjelpe i den videre prosessen med implementering og forankring og

oppstart av delprosjekt «Jeg er meg!» i kulturperspektiv. I tillegg legges det opp til formative prosessevalueringer underveis, i arbeidsgruppa og med styringsgruppa, for å gi mulighet til raske endringer ved behov.

En del av evalueringsaktivitetene er utsatt grunnet korona.

5.4 Sandefjord kommune

TenkHelse

TenkHelse har som formål å sikre et overordnet, tverrsektorielt samarbeid om folkehelse, med særlig fokus på barn og unges psykiske helse og livsmestring. Gjennom samskapende innovasjon på tvers av tjenester og nivåer utvikles et digitalt verktøy, som er integrert med kommunens øvrige digitale plattform, for å fremme psykisk helse og livsmestring hos ungdomsskoleelever.

Læreplan og kompetansemål i ungdomsskolen er koblet tett sammen med innovasjonen/verktøyet som er utviklet. Verktøyet er også en del av skoleeiers forsvarlige system, jfr. Opplæringslovens §13-10, og spesielt lenket til Opplæringslovens kapittel 9A som omhandler elevers rett til et trygt og godt skolemiljø. Disse koblingene ligger som et solid grunnlag for forankring og i implementering. Prosjektgruppen tror denne type sammenveving er svært viktig for en vellykket implementering.

Status/resultater så langt:

- Er på god vei mot å nå alle oppsatte mål. Framdrift går etter planen til tross for pandemien
- Felles plan for trygt og godt skolemiljø 1-10. trinn for alle skoler i Sandefjord kommune er utarbeidet som en del av prosjektet
- TenkHelse er lansert og tatt i bruk i ungdomsskolene
- Ungdomsnettsiden er tatt stadig mer i bruk og blitt kjent i kommunen, oppdateres jevnlig
- Det er etablert varige strukturer for overordnet tverrsektorielt samarbeid om folkehelseutfordringer med særlig vekt på barn og unges livsmestring og psykisk helse
- Prosjektet trekkes i ulike sammenhenger fram som et vellykket tverretattlig arbeide, både administrativt og politisk
- Prosjektet er solid forankret i kommunale planer og arbeidet er lagt fram for politisk orientering.

Evaluerings:

Kommunen gjennomfører egevaluering. Prosessevaluering (normativ) og resultat-/produktvaluering (summativ), hovedfokus på summativ evalueringen av produktet som utvikles. KIPP-modellen brukes som ramme for evalueringsrapport. Samarbeid med KORUS har ført til at det er tatt inn tre tilleggsspørsmål i Ungdata, som gjennomføres i mars 2021. Ungdata-undersøkelsen gir slik muligheter for måling av bruk og elevenes opplevelse av TenkHelse-verktøyet. Dette vil i utgangspunktet være en baseline-måling for TenkHelse slik at kommunen over tid kan følge med og gjenta kartleggingen i neste ungdata-undersøkelse.

5.5 Horten kommune

Spill for helsa

Tiltaket har som hovedmål å skape en sosial møteplass for spillinteresserte hvor barn og unge kan få tilgang til spill, uavhengig av økonomisk bakgrunn. I tillegg er det et mål å gi foresatte og ansatte som jobber med barn og unge bedre kunnskap om spill, og å jobbe for at gaming anerkjennes som en meningsfylt fritidsaktivitet på linje med andre fritidsaktiviteter. Tiltaket vil legge til rette for at barn og unge er en aktiv part i utviklingen av møteplassen.

Status/resultater så langt:

- På grunn av pandemien har det vært problemer med å nå oppsatte mål for 2020
- Mange aktiviteter og arrangementer avlyst, spesielt arrangement med fokus på voksenopplæring og opplegg på foreldremøter
- Har hatt et tilbud til ungdommene til tross for strengt smittevern.
- Har i 2020 hatt 1700 besøk på spillrommet
- Vært kreativ med å finne digitale løsninger
- Det er rekruttert 5 ungdommer til en medvirkningsgruppe
- Spilldag med foredrag for foreldre gjennomført
- Startet med å produsere podcast
- Prosjektet har søkt ett års utsettelse og avsluttes i 2023

Evalueringsplan:

Det er ikke gjort endringer i evalueringsplanen. Det er inngått avtale om evaluering med KORUS Sør, som er i gang med datainnsamling. Evalueringen vil ta utgangspunkt i målsettingen, og ha både formativ og summative elementer. Et fokus er på hvordan medvirkningsprosessene erfarer og hvem som benytter tilbudet. Sammen med Korus er det utarbeidet spørsmål som inngår i Undataundersøkelsen, som gjennomføres i 2021.

Fritid og frivillighet

Prosjektet har som målsetning at alle barn og unge i Horten kommune skal ha mulighet til å delta på en relevant og meningsfylt fritidsaktivitet sammen med andre. Ved en samtidig satsning på tiltak og strukturer som muliggjør deltagelse, samt på kvaliteter i miljøene som fremmer trivsel, inkludering og anerkjennelse, vil det kunne bidra til å fremme barn og unges psykiske helse, motvirke ensomhet og øke den enkeltes mestringstro.

Status/resultater så langt:

- Arbeidet har blitt forsinket grunnet pandemien og viderefører mål fra 2020 til 2021
- Det har vært krevende å opprettholde kontakten med frivilligheten og barn og unge gjennom året. Har på tross av vansker hatt aktive tiltak gjennom hele året
- Har et bredt tverrsektorielt samarbeid internt i kommunen
- Signert avtale med FRISKUS
- Vedtak om oppstart BUA, igangsettes mars 2021
- Prosjektet har søkt ett års utsettelse og avsluttes i 2023

Evalueringsplan:

To fra arbeidsgruppen har gjennomført kurset Prosessevaluering i folkehelseprosjekter ved USN (10 studiepoeng) i 2019/2020. Plan for evaluering er utarbeidet. Det gjennomføres:

- Intern, formativ prosessevaluering på deler av prosjektet
- Lærende rapportering med både formative og summative elementer
- Ungdata gi data til resultatevaluering. Om nødvendig oppfølgende spørreundersøkelse på skolene
- Evalueringen er ikke gjennomført som planlagt i 2020

I videre arbeid med evaluering skal det samles inn både kvalitative og kvantitative data fra møttereferater, dialogkafe med alle involverte, fokusgruppe i barne- og ungdomsråd og spørreundersøkelse.

5.6 Holmestrand kommune

Sammen om opplevelser for barn og unge

I prosjektet skal hele Holmestrand-samfunnet stå sammen for å styrke folkehelsen. Prosjektet skal utvikle og gjennomføre tiltak for at alle barn og unge skal ha opplevelser og rammer i fritiden, som kan styrke dem inn mot voksenlivet.

Status/resultater så langt:

- God progresjon og optimisme knyttet til måloppnåelse. I lys av pandemien har det vært nødvendig å tenke alternativt i etablering av samskapingsprosesser og tiltak for å videreføre arbeidet til tross for begrensninger som følge av smitteverntiltak.
- Nettsiden frivilligaktiv.no satt i drift
- Arbeid med å etablere BUA utlånsentral
- Fritidshuset er etablert og i drift av Kirkens bymisjon
- Etablert samskapingsarenaer og virksomme samskapingsmodeller
- Det er igangsatt flere prosjekter i 2020 som ikke er ferdigstilt og som vil ha videre fokus i 2021. Tiltakene må «landes» og sikres permanent etablering i eksisterende organisasjon

Evaluerings:

For 2020 har evaluering basere seg på måling av aktivitet og tiltaksetablering satt opp mot hoved- og delmål. Det er videre intensjon om bruk av So-Impact og Samson som evalueringsverktøy. Vil i det videre arbeidet etableres tiltaksbeskrivelser med resultatindikatorer som grunnlag for fremtidig evaluering og sluttevaluering. USN er etablert samarbeidspartner for prosjektet.

KRUTT (Krafftak for barn og unges trygghet og trivsel i Sande)

Hovedformålet er å sikre oppvekstmiljøer der alle barn og unge opplever livskvalitet, trivsel og trygghet. Gjennom medvirkning vil det forsøkes å identifisere de faktorene som fremmer og hemmer barn og unges trivsel og trygghet på de arenaene de befinner seg i nærmiljøet, slik som skole, bomiljø, fritidsklubb, foreninger og lag. Kommunen ønsker videre å identifisere forhold og mekanismer som fremmer og forsterker sosial kapital i nærmiljøet.

Status/resultater så langt:

- I henhold til målsetninger og fremdriftsplan er det god progresjon og optimisme knyttet til måloppnåelse. I lys av pandemien har det vært nødvendig å tenke alternativt i etablering av samskapingsprosesser og tiltak for å videreføre arbeidet til tross for begrensninger som følge av smitteverntiltak.
- Miljøarbeiderfunksjonen er vel etablert på ungdoms- og videregående skole
- Sykkelløype på Galleberg skole er ferdigstilt
- D&D gruppe etablert etter sommeråpen ungdomsklubb i Sande
- Samskapingsprosess med ungdom i Sande sentrum har resultert i søknad om midler til Gamingrom på ungdomsklubbene i Sande og Hof

Evaluerings:

Miljøarbeider evalueres i form av egenevaluering utformet av tidl. prosjektleder. Gjennomføres elektronisk og distribueres til alle elever. Resultatene sammenfattes i en enkel rapport. Evaluering av tiltak vil fremover i hovedsak gjøres ved effektmåling og fastsatte resultatindikatorer som defineres ved igangsetting av nye tiltak.

5.7 Interkommunalt prosjekt: Frivillighet, samskaping og sosial inkludering (nytt i 2020)

Prosjekt Frivillighet, samskaping og sosial inkludering er et interkommunalt prosjekt innen Program for folkehelsearbeid i kommunene. Prosjektet pågår i perioden 2020-2022.

Vestfold og Telemark fylkeskommune er prosjekteier og initiativtaker. Da det ble kutt i den statlige rammen til Program for folkehelsearbeid besluttet Vestfold fylkeskommune å finansiere prosjektet med egne midler. Tønsberg kommune har påtatt seg vertskapsrollen og arbeidsgiveransvaret. Deltakende kommuner er Tønsberg, Færder, Larvik og Horten. Sandefjord har en observasjonsrolle. Vestfold og Telemark fylkeskommune, Vestfold og Telemark Idrettskrets, Forum for natur og friluftsliv og Kirkens Bymisjon deltar også i prosjektgruppa.

Målsettingen med prosjektet er å bidra til at kommunene styrker og utvikler sin egen frivillighetspolitikk med hensikt å styrke sivilsamfunnet og frivillige organisasjoners betydning som inkluderende og sosialt støttende miljøer overfor barn og unge. Prosjektet tar utgangspunkt i kunnskapsgrunnlaget av Bjørn Hauger i utgitt i hefte av Helsedirektoratet: Styrkebasert tilnærming i lokalt folkehelsearbeid, innbygger involvering, myndiggjøring og deltagelse, 2018. Prosjektet drar spesielt veksler på en systematisk innovasjonsmodell i Appreciative Inquiry (AI). AI har bakgrunn i den egne fagtradisjoner som kaller seg *styrkebaserte* og bygger på ulike fagfelt som organisasjonsutvikling, sosialt arbeid, psykisk helsearbeid, ledelse og kan benyttes som tilnærming til lokalsamfunnsutvikling. Annet relevant kunnskapsgrunnlag; hentes fra transformasjon av offentlig sektor over til samskaping og sosial innovasjon.

Status/resultater så langt:

- Det er etablert en styringsgruppe med kommunalsjefer fra de deltakende kommunene og med fylkeskommunen
- Prosjektgruppen har etablert seg som et samarbeidende team og har en positiv delingskultur
- Prosjektet har bistått med styrkebasert prosessmetodikk for to samskapingsprosesser i Færder kommune, og skal i det videre støtte lokale prosesser i alle kommunene
- Stor mengde innspill innhentet fra frivillighet, kommune, innbyggere, barn og unge gjennom Innova2020
- Gjennom Webinar for Innova2020 var 17 556 personer innom streamen i løpet av tre dager.
- Betydelig kompetanseheving på digitale verktøy og gjennomføring av Open Space. Innspillene er blant annet benyttet i utforming av prosjektplan
- Prosjektleder deltar i nettverk i et nordisk nettverk (i regi av Nordisk ministerråd) for samskaping og innovasjon

Evalueringsplan:

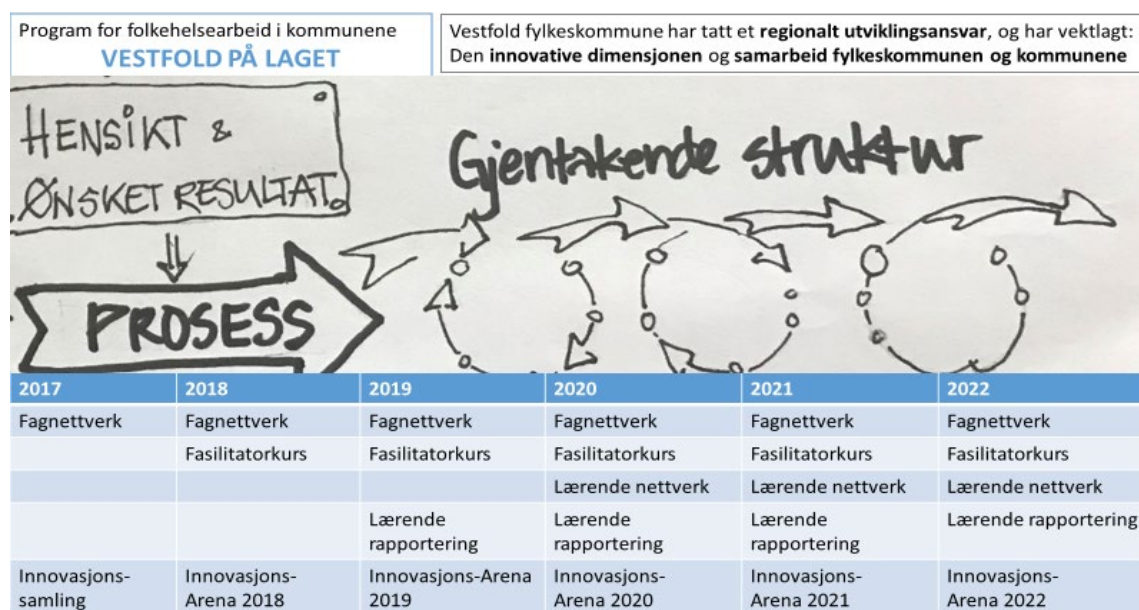
Det skal utarbeides en evalueringsplan. Lærende rapportering vil også bli vektlagt for å øke læringsutbytte og oppnå positiv effekt på forankring av, og eierskap til, prosjektet. Prosjektet ser så langt for seg løpende, lærende evalueringsprosesser og ønsker å utforske anerkjennende reflekterende team som metode. I tillegg ønsker prosjektet å benytte kafèdialog for bred medvirkning i innhenting av innspill og erfaringer, med bruk av digitale verktøy som Zoom og Miro.

6 Vestfold og Telemark fylkeskommunes arbeid i 2020

Vestfold og Telemark fylkeskommune har gjennom mange år tatt en aktiv rolle som kompetanseutvikler, kompetansebygger og støttespiller for kommunenes folkehelsearbeid. I *søknaden Vestfold på laget* beskrives en videreføring av erfaringene fra tidligere folkehelsearbeid, og

en styrking av utviklings-fellesskapet mellom aktørene i programmet. Hensikten er å fremme sosial innovasjon.

Fylkeskommunen har i programarbeidet tatt et lederskap for å utvikle og ta i bruk samskapende og fasiliterte arbeidsformer, samtidig som at det bygges kompetanse i nettverket. Hensikten er å fremme og støtte opp under innovative prosesser lokalt. Støttestrukturene som ble etablert i 2018, inneholder fem element i en innovasjonssyklus: Fagnettverk, fasilitatorkurs, lærende nettverk, lærende rapportering, og innovasjonsarena. Marianne Sempler, Ped Data AS, er Vestfold og Telemark fylkeskommune sin eksterne ressursperson i planlegging og gjennomføring av støttestrukturene. Figuren under illustrerer elementene i innovasjonssyklusen, som en gjentakende sirkulær struktur.

Illustrasjon: Toril Dale 2019

6.1 Fylkeskommunens arbeid i 2020

Som beskrevet innledningsvis har koronapandemien preget programarbeidet i kommunene på mange måter. Også fylkeskommunens støtteaktivitet med møter, kurs og workshops ble berørt.

I mars 2020 hadde fylkeskommunen planlagt et møte for alle de tidligere vestfoldkommunene. Noen dager før møtet skulle avholdes, stengte hele Norge ned og møtet ble utsatt. I april tok fylkeskommunen ansvar for å arrangere møtet digitalt. Det ble lagt vekt på å gi deltakerne opplevelse av mestring og mulighet for samhandling på en digital plattform. Etter dette møtet ble alle felles aktiviteter (unntatt ett fagnettverksmøte høsten 2020) gjennomført digitalt.

Sett i ettertid ble den første digitale møteplassen positivt avgjørende for det videre programarbeidet i 2020. Deltakerne ble gjennom året jevnlig invitert til digitale nettverksmøter og kurs/arrangement. Til tross for at de fysiske møteplassene var stengt ned, fikk deltakerne oppleve å møtes og dele ståsted og status for programarbeidet. I forbindelse med rapporteringen for 2020 fikk de også gjennom en digital Lærende rapportering mulighet til å oppsummere erfaringer og læring fra 2020 og sette ord på behov fremover. Gjennom dette mener vi å kunne si at fylkeskommunen har lyktes med å demonstrere at det finnes et mulighetsrom for digitale møteplasser og dermed mulighet til å kunne gjennomføre felles støtteaktiviteter til programkommunene digitalt.

I det digitale fagnettverksmøtet i april, uttrykte deltakerne at de ønsket støtte til kompetanseutvikling på digitale møter og verktøy, samt mulighet for erfaringsdeling i prosjektene. I tillegg var det et klart signal at deltakerne ønsket en Innovasjonsarena – fysisk eller digital. Forslag til fellesaktiviteter ble presentert, justert og godtatt av fagnettverket i mai 2020. Følgende aktivitet er gjennomført i 2020:

- Fagnettverk
- Lærende rapportering
- Digitale møter og verktøy (fasilitatorkurs)
 - «Gå online med energi». Digital deltakerkompetanse for alle
 - «Digital fasilitering». Kurs for å sette egen fasiliteringskompetanse i en digital kontekst
- Transformativ lærings sirkel for utviklingsarbeid (TLS) - Læringsnettverk for erfaringsdeling og kompetanseutvikling
- INNOVA 2020 (Innovasjonsarena)
 - Webinar, Frivillighetsprosjektet
 - Open Space online
 - Oppfølgingsmøter i kommunene og kontinuerlig arbeid i Frivillighetsprosjektet

Nedenfor er en kort beskrivelse av hvert enkelt tiltak.

6.2 Fagnettverk

Nettverket er et dialog- og informasjonsforum der det bygges kompetanse og kapasitet på faglige tema og på metodeutvikling. Det er lagt stor vekt på erfarings- og kunnskapsdeling mellom deltakerne og med fylkeskommunen. Møtene er obligatorisk for kommunene. Deltakerne i nettverket er prosjekt- og prosessledere i kommunene. Regionale samarbeidsaktører (Statsforvalteren, Korus Sør, Universitetet i Sørøst-Norge, Vestfold og Telemark Idrettskrets og Forum for natur og friluftsliv, Vestfold og Telemark barne- og ungdomsråd) inviteres med.

I 2020 har det vært arrangert fem fagnettverk:

- Jan-mars: Lærende rapportering: Opplæring i metode som kan inngå i formativ evaluering
- April: Digital møteplass: Fokus på dagens situasjon og konsekvenser for prosjektene
- Mai: Digital møteplass: Presentasjon og valg av fylkets fellesaktiviteter 2020
- September: Digital møteplass: INNOVA 2020 og kommunenes roller og oppgaver
- Oktober: Fysisk møteplass: Programmets kobling til kommunene. Utfordringer og muligheter

6.3 Lærende rapportering

I forbindelse med rapporteringen til Helsedirektoratet tar programkommunene i bruk en fasilitert og samskapende metode som kalles *Lærende rapportering*. Metodikken ble første gang benyttet i 2019 og er videreutviklet i Vestfold og Telemark ved rapportering for 2020. For 2020 måtte metodikken tilpasses koronasituasjonen, og det er utviklet en ny metodebeskrivelse for digitale møter. Lærende rapportering er gjennomført digitalt i alle kommunene.

Hensikten med lærende rapportering er at erfaringer som gjøres underveis i prosjektet benyttes til å styrke og forme tiltakene videre i prosjektperioden. Det er også en hensikt at erfaringene bidrar til læring, tydeliggjøring av eksplisitt kunnskap og forbedret praksis i kommunene. Metoden kan derfor inngå i en mer systematisk formativ evaluering av kommunenes arbeid, og av fylkeskommunens innsats. Det er to deler av denne formative prosessevalueringen. Lokalt skjer den i de kommunale

prosjektgruppene der prosjektleder/fasilitator gjennomfører lærende rapportering av egne prosjekt. Regionalt sørger fylkeskommunen for en prosessevaluering av fellesaktiviteter og støttestrukturer, som er bygget opp og gjennomført i løpet av foregående år.

I april 2020 bidro denne prosessevalueringen på fylkesnivå til at alle fylkets støtteaktiviteter ble digitalisert og gjennomført under pandemien i 2020.

6.4 Digitale møter og verktøy: Fasilitatorkurs

Den nye digitale hverdagen ga flere teknologiske utfordringer, men også kognitive og emosjonelle/relasjonelle utfordringer i form av konsentrasjon og oppmerksomhet. Tilbakemeldinger fylkeskommunen fikk fra programkommunene, var at energien og kraften som kunne oppleves på fysiske møteplasser forsvant i lange digitale møter. Det var derfor ønske om å øke den digitale deltakerkompetanse for alle, ved å skape trygghet i å delta aktivt i digitale møter. Fylkeskommunen i samarbeid med Marianne Sempler Ped Data AS utviklet derfor et digitalt dagskurs «*Gå online med energi*». Deltakerne ble presentert for noen verktøy og teknikker som skaper gode online-møter, hvordan møteledelse og møtedeltakelse påvirker møtet og hva som skal til for å holde på energien i digitale møter. Kurset ble gjennomført i juni med ca. 40 deltakere.

Prosjektene i folkehelseprogrammet tar utgangspunkt i utfordringer med komplekse og sammensatte årsaksforhold der mange ulike sektorer arbeider sammen. Ledelse og samskaping av slike utviklingsprosjekter er krevende, og krever ferdigheter og trening. Vestfold og Telemark fylkeskommune har derfor i 2018 og 2019 tilbudt kommuner og frivillige organisasjoner kurs i fasilitering av samskappingsprosesser. Da de fysiske møteplassene for samskaping forsvant i mars 2020 og møtene skulle gjennomføres digitalt, medførte dette at de trente fasilitatorer måtte sette sin kompetanse inn i en ny kontekst og oversette den til en digital sammenheng. Etter ønske utviklet og arrangerte derfor fylkeskommunen et todagers kurs i «*Digital fasilitering*». Hensikten var at de som hadde erfaring med fasilitering på fysiske møteplasser, skulle tilegne seg kompetanse for å lede gruppeprosesser online. Målet var at også digitale møteplasser skal bli brukt til samskaping, slik at folk med ulike perspektiver kan skape et felles resultat og bli inkludert. Kurset ble gjennomført i august med ca. 20 deltakere. Hovedansvarlig for kursene var Marianne Sempler, Ped Data AS.

6.5 Transformativ lærings sirkel (Læringsnettverk)

Fra mars 2020 møtte prosjektlederne i programkommunene stadig nye utfordringer i sitt utviklingsarbeid. Den nye digitale hverdagen var ikke enkel å mestre med hjemmekontor, digitale jobbmøter og nye arbeidsformer. I april møtet ga deltakerne uttrykk for at de ønsket seg en læringsarena for inspirasjon, erfaringsdeling og utvikling koblet til egen praksis utover fagnettverkene.

Fylkeskommunens tilbud ble en *transformativ lærings sirkel for utviklingsarbeid (TLS)*, med oppstart i november 2020. TLS gjennomføres som en digital møteplass og læringsarena som skal fungere som drivkraft for deltakerne i deres eget utviklingsarbeid. Den transformativ lærings sirkelen er en erfaringsarena og en arena for kollektiv læring for deltakerne. TLS skal fremme transformativ læring som gir ansvar til den enkelte deltaker til å ta læringen videre til og fremme forbedringer i praksis i hver deltakers utviklingsprosjekt og kommune. Dette gir muligheter til å utvikle og gjøre eksplisitt noe av den "tause" kunnskapen som finnes hos deltakerne.

Hensikten med nettverket er at den skal være til støtte for programkommunene i deres utviklingsarbeid. Det betyr at nettverket skal fremme forbedringer i praksis i hver enkelt deltaker sitt utviklingsprosjekt og etter hvert i også i programkommunene.

TLS gjennomføres månedlig og er en to-timers digital møteplass for prosjektledere og fasilitatorer. TLS har kontinuerlig deltakelse av 10-15 personer fra programkommunene og fylkeskommunen. I 2020 er det gjennomført to TLS i november og desember. Læringssirkelen tilrettelegges av ekstern fasilitator Marianne Sempler, i samarbeid med Anne Slåtten (Vestfold og Telemark fylkeskommune). De tar også ansvar for skriftlig deltakerdokumentasjon med oversikt over digitale fasiliteringsverktøy og samskapingsmetodikk som blir brukt i TLS.

6.6 INNOVA 2020 (Innovasjonsarena) med temaet «Fritid for alle barn og unge»

Innovasjonsarenaen er en årlig møteplass og samskapingsarena for aktørene som deltar i folkehelse-programmet. Hensikten med en innovasjonsarena er at deltakerne får inspirasjon og innspill fra andre og sammen skaper ny kunnskap på tvers av kommunene og i egne utviklingsprosjekter. I 2018 og i 2019 ble arenaen arrangert på Union Scene i Drammen over to dager med rundt 100 deltakere.

Da programkommunene i april 2020 ga et tydelig signal om at de ønsket en Innovasjonsarena også i 2020, konkluderte fylkeskommunen med at den måtte bli digital. Med temaet «Fritid for alle barn og unge» ble Innovasjonsarenaen 2020 et samarbeidsprosjekt mellom Program for folkehelsearbeid og Prosjekt frivillighet, samskaping og sosial inkludering.

Beslutningen om at arenaen skulle gå digitalt medførte nye muligheter og utfordringer som måtte utforskes og innovative løsninger måtte skapes. To dager fysisk arena kunne ikke erstattes med to dagers digital arena. Digitale møter bør være korte og vi trengte derfor en oppdeling i forskjellige deler. Tidspunkt måtte justeres for å få med ungdommer og frivilligheten. Oppfølgingen lokalt i prosjektgruppene måtte også være så fleksibel som mulig, siden prosjektene har forskjellige behov og derfor i stor grad må styre denne delen selv. Dette er bakgrunnen for at innovasjons-arenaen 2020 fikk navnet «INNOVA 2020» og ble gjennomført som et todelt digitalt arrangement: Webinar 17.09 og Innovasjonsarena 24.09 med metodikken «Open Space online». Arrangementet ble fulgt opp med lokale verksteder i prosjektkommuner og kontinuerlig arbeid i Frivillighetsprosjektet.

Illustrasjon: Belinda Orten

Åpningswebinaret 17.09 gikk via Facebook og ble streamet slik at det også kunne ses i etterkant. Formålet med webinaret var å sette temaet på dagsorden og å inspirere og engasjere i forkant av innovasjons-arenaen. Tematikken var imidlertid også ment å fange et bredt spekter av aktører og være av relevans for en større gruppe mottakere enn det arenaen sikter mot. Statistikk viser at 17 556 personer var innom streamen av Webinar for InnoVA2020 i løpet av tre dager. Lenke til webinaret: <https://bit.ly/3j3tfPP>

Den digitale innovasjonsarenaen Open Space Online ble avholdt 24. september kl. 17.30-20.00. Her deltok opp til 70 deltagere (innbyggere, frivillige og ungdom fra de involverte kommunene og andre interesserte), i en digital arena for kreativitet og nytenking med refleksjoner og innspill til folkehelseprosjektene og frivillighetsprosjektet. 14 forskjellige tema ble diskutert i smågrupper.

For INNOVA 2020 har målsettingen vært at arenaen skal engasjere, motivere og inspirere til kreativitet, nytenking og handling. Tilbakemeldingene på webinar og Open Space vitner om at mange av deltakerne var svært fornøyd. Flere melder at de har funnet det verdifullt å delta, fått nye ideer og hatt stor nytte av å utveksle ideer og erfaringer. Blant annet trekkes det fram at det var en spennende og inspirerende møteplass som ga gode samtaler og mulighet til å høre fra mange ståsteder. Flere gir også tilbakemelding om at dette burde gjøres oftere/jevnlige. I tillegg mener mange at det har hatt betydning for forståelse og bruk av digitale møteplasser for samskaping.

INNOVA 2020 er dokumentert i en egen rapport hvor også alle innspill som kom ut av gruppe-diskusjonene er dokumentert. Rapport fra Innovasjonsarena 2020 er vedlagt.

7 Resultater, utfordringer og læringspunkter

Det vil i det følgende gis noen overordnede vurderinger knyttet til resultater, utfordringer og læringspunkter av programarbeidet så langt. Disse vurderingene baserer seg på en helhetsvurdering av tilbakemeldinger og refleksjoner gitt gjennom følgende aktiviteter:

- Lærende rapportering i alle kommunale prosjekt og i Frivillighetsprosjektet
- INNOVA 2020
- Fagnettverksmøter
- Transformativ læringssirkel

Hovedfokus knytter seg til de utfordringer og muligheter prosjektene har hatt gjennom det spesielle året 2020. Det er viktig å understreke at de ulike prosjektene har hatt svært ulike utfordringer og muligheter gjennom pandemien, noe som igjen fører til ulike opplevelser av, og forutsetninger for, framdrift i prosjektene.

Det kan også nevnes at flere av kommunene og prosjektene fortsatt er berørt av kommunesammenslåingene, og forhold knyttet til forankring, kapasitet og ressurser. Disse forholdene ble det også gitt noen generelle betraktninger om ved fjorårets rapportering. Enkelte av prosjektene merker fortatt at det tar tid å sette ny organisasjonsstruktur, men ikke minst også ny organisasjonskultur.

Til tross for utfordringene som pandemien har bragt med seg har det vært lagt ned en stor innsats i prosjektene, og det kan vises til mange resultater. Felles for alle er at det er jobbet hardt for å identifisere muligheter på tross av utfordringer. En kommune melder at framdriftsplanen har blitt holt og alle mål er nådd til tross for et krevende år. Det er verdt å merke seg at dette prosjektet er knyttet til lovpålagt arbeidet med læreplaner (kunnskapsløftet) og kompetansemål i skolen. Andre kommuner har funnet nye muligheter og har tilpasset aktiviteter og tiltak til eksisterende rammer. Noen kommuner har utsatt og forskjøvet aktiviteter og mål. Kommunene Horten og Larvik har tatt kontakt med fylkeskommunen med spørsmål om å utvide prosjektperioden med ette år, slik at sluttdato blir desember 2023. Fylkeskommunen har avklart dette med Helsedirektoratet, som har godkjent utsettelsen.

Både underveis i 2020, samt i etterkant av rapporteringen fra det enkelte prosjekt, har det fra fylkeskommunens side vært fokus på hvordan alle prosjektene kan bistås for å opprettholde framdrift til tross for situasjonen.

Oppsummert ser fylkeskommunen at fellesaktivitetene som er gitt som støtte til programkommunene i en krevende tid har bidratt til at:

- Mange av prosjektene har klart å benytte muligheter i en ny digitale hverdag
- Prosjektlederne har gjennom fellesaktiviteter fått anledning til å dele erfaringer og finne muligheter sammen i en krevende tid
- Prosjektledere og fasilitatorer har blitt bevisste betydningen av å trekke læring fra sitt utviklingsarbeid og formidle og videreføre denne innenfor andre områder i kommunen
- Utviklingsprosjektene fortsetter å tenke innovativt om samhandling og samskaping i en digital tid
- Digitale møteplasser har blitt utviklet og at de har vist seg tidseffektive, tilgjengelige og å fremme deltakelse av andre grupper enn de fysiske.

Videre kan fylkeskommunen gjennom sine fellesaktiviteter i 2021 bidra til at:

- Det utredes hvordan fysiske og digitale møteplasser kan bli mer bærekraftige, slik at strukturen og kompetansen på både digitale møter og fysiske møter utvikles ytterligere i programmet
- Det utvikles en digital portal og digitalt kursmaterieil
- Læring fra programmet blir formidlet og videreført innenfor andre områder i kommunen
- Prosjektene fortsetter arbeidet med strategisk kommunikasjon av programarbeidet, forankring og implementering av tiltakene i kommunene
- Evalueringsarbeidet blir kvalitetssikret og har framdrift
- Digitale møteplasser, erfaringsutveksling og erfaringsdeling blir videreført og tilbudt alle programkommuner

7.1 Utfordringer

Som tidligere nevnt har 2020 vært et krevende og uforutsigbart år. Mange av prosjektene baserer seg på relasjonsbaserte samhandlingsformer som har vært utfordrende å vedlikeholde og utvikle under pandemien. Noen av prosjektene som er knyttet sterkt opp mot frivilligheten baserer seg også på nettopp samhandling, og at barn og unge skal møtes fysisk. Dette har vært utfordrende å få til i en tid der muligheten for nettopp dette har vært svært begrenset.

Det kan også nevnes at samhandlingen med andre offentlige aktører har vært utfordrende. Prosjekter som retter seg direkte mot skole og barnehagene har vært svært hardt rammet, og det har vært lite rom for utviklingsarbeid og oppmerksomhet på stadig nye smittevernregler og nedstenginger. I forlengelsen av dette kan det også nevnes at det også har vært forhold knyttet til kapasitet. Ressurser har blitt flyttet på og mange prosjektledere har gjennom store deler av året hatt mindre tilgang på nødvendige ressurser.

Forankring og implementering har også vist seg utfordrende for enkelte av prosjektene dette året. Dette handler i hovedsak om at enkelte arenaer er blitt mindre tilgjengelige da ledelsen i mange kommuner har jobbet mye med krisehåndtering, og at forankringsarenaene for de som ikke allerede er «tett på» ikke er like tilgjengelige. Den digitale hverdagen har dessuten gitt nye utfordringer som har krevd innsats ut over komfortsonen, og flere rapporterer om lav kompetanse på digitale møtearenaer for samhandling og samskaping. Dette har bydd på en bratt læringskurve.

Her er oppsummert noen av de utfordringene prosjektene rapporterer om:

- Flere mål, tiltak og aktiviteter er utsatt / avlyst
- Færre ressurser – mange ressurser flyttet på under pandemien
- Redusert kapasitet til utviklingsarbeid
- Stor vekt på drift i de fleste kommuner – mindre fokus på utvikling
- Nedstenging av fysiske møteplasser har gitt mindre tilgang til praksisfeltet
- Utfordringer med å ivareta relasjoner og holde energinivået oppe
- Lav kompetanse på digitale møteplasser for samhandling og samskaping
- Mangel på digitalt kursmaterieill

Det kan likevel nevnes at situasjonen oppleves som svært ulik for mange av prosjektene, og punktene over må sees på som en samling av ulike utfordringer der ikke alle prosjektene kjenner seg igjen i alle punktene.

I nettverkssamlingen 10. mars ble det diskutert og reflektert over hvor viktig det er at prosjektene er godt forankret i kommunene når det kommer til muligheten for å lykkes med implementering og overføring til ordinær drift. Det samme gjelder god markedsføring på mange ulike arenaer. I diskusjonen ble flere hemmere for forankring, og dermed implementering, løftet frem:

- Økonomisk nedskjæring og harde prioriteringer
- Interne strukturer og organisering i kommunene – til dels også endrings- og omorganiseringsprosesser
- Manglende forståelse for innovasjonsverdien i prosjektene. Det kan være vanskelig for flere å se verdien i utradisjonelle måter å arbeide på
- Begrenset digital kompetanse og tid til å erverve seg ny digital kompetanse
- Det tar tid å endre uformelle strukturer og holdninger (kulturarbeid)

7.2 Resultater og læringspunkter

Forholdene beskrevet over knyttet til utfordringer har naturlig nok hatt stor påvirkning på resultatene i 2020. Det er i kapittel 5 i rapporten beskrevet resultater og status for det enkelte prosjekt for 2020, og dette vil ikke gjentas i detalj her. Det kan også nevnes at ettersom de ulike prosjektene har hatt svært ulike forutsetninger for å kunne gjennomføre planlagte tiltak for 2020, er det også vanskelig å overordnet kommentere resultatene for 2020. Enkelte prosjekt ligger fortsatt etter planen med små justeringer og endringer av blant annet møteplattformer, mens andre har måttet utsette/avlyse mye av aktiviteten i 2020.

Her er oppsummert noen fellespunkter som kan trekkes ut:

- Stor aktivitet til tross for situasjonen
- Framdrift og måloppnåelse varier i prosjektene, men forskjellige mulighetsrom er identifisert og benyttet
- Prosjektperioden forlenges for noen
- Møteplasser er etablert i alle prosjekt, noen har også etablert digitale møteplasser
- Perioden har medført kompetanseøkning for alle prosjektene
- INNOVA 2020 ble gjennomført digitalt i samarbeid med *Frivillighetsprosjektet* (etablert i 2020)
- Fylkeskommunens felles støtteaktiviteter har bidratt med å gi kompetanseheving og kraft i en vanskelig tid

Som beskrevet i kapittel 6 har fylkeskommunen hatt stort fokus på hvordan å bidra til nødvendig kompetanseheving for å samhandle og samskape digitalt. Her har læringskurven vært bratt, og det er mange som har lyktes godt med å ta i bruk ikke bare nye plattformer, men også utviklet ferdigheter innen fasilitering av samskapende og innovative prosesser digitalt.

Fra rapportene kan det trekkes ut noen gjennomgående forhold knyttet til læringspunkter for prosjektene:

- Kompetanse på digitale møteplasser er kontinuerlig under utvikling
- Digitale møteplasser har vist seg tidseffektive, tilgjengelige og fremmer deltakelse av andre grupper enn de fysiske. Kan utvikles videre
- Behov for utvikling av digitalt kursmateriell
- Det må fortsatt tenkes innovativt/nytt om samhandling og samskaping – Hvordan lykkes med det?
- Både fysiske og digitale møteplasser kan bli mer bærekraftige – Hvordan gjør vi det sammen?

7.3 Evaluering av prosjektene

Gjennom prosjektperioden så langt har det vært lagt vekt på prosessevaluering, og i hovedsak gjennomføres egnevaluering av prosjektene. I 2020 har utfordringene rundt pandemisituasjonen medført at evalueringsarbeidet har kommet noe i bakgrunnen. Noen årsaker til dette kan gjenfinnes i endrede prioriteringer hos samarbeidspartnere, endret ressursbruk og ikke minst en nødvendig og kraftig innsats for å øke kompetansen om digital samhandling. Det har også vært et akutt behov for å skape nye digitale samhandlingsarenaer for å opprettholde aktiviteten i prosjektene.

Fylkeskommunen vil i 2021 tilby kommunene et kompetanseløft i evaluering.

7.4 Økonomi

Vestfold på laget fikk i 2019 utbetalt kr 4 000 000 fra Helsedirektoratet. Midlene er i sin helhet overført til kommunene etter en fordelingsnøkkel. Kommunene skal leverer revisorgodkjent regnskap til fylkeskommunen. For fullstendig økonomirapportering vises det til rapportering til Helsedirektoratet med frist 1.juni 2020.

Prosjekt Frivillighet, samskaping og sosial inkludering er i sin helhet finansiert med fylkeskommunale midler etter et fylkestingsvedtak i juni 2019. Prosjektet er finansiert med kr 2.2 millioner.

Vestfold og Telemark fylkeskommune har lagt også lagt ned stor egeninnsats i programarbeidet, og bidratt med betydelige midler gjennom møter, kurs og kompetanseheving. Arbeidsomfanget i fylkesadministrasjonen er i 2019 anslått til minimum ett årsverk.

7.5 Følgeevaluering av fylkeskommunens rolle i Program for folkehelsearbeid

Program for folkehelsearbeid pågår i Vestfold og Telemark fylkeskommune ut fra søknader, som ble sendt Helsedirektoratet før regionreformen trådte i kraft. Arbeidet som pågår, har derfor både likheter og forskjeller. Begge fylkeskommuner skrev i sine søknader til Helsedirektoratet hvordan de vil understøtte kommunenes tiltaksutvikling med fokus på samskaping og innovasjon. Etter regionsreformen trådte i kraft besluttet Vestfold og Telemark fylkeskommune å foreta en felles følgeevaluering av programmet. Det er foretatt en anskaffelse, og skrevet kontrakt med Høgskolen i Innlandet. Evalueringen startet opp i 2020 og avsluttes i 2024.

Hensikten med evalueringen er å:

- Identifisere kjennetegn ved fylkeskommunens innsats for å stimulere til samskaping og sosial innovasjon i Program for folkehelse i kommunene, i lys av forskning om innovasjonsprosesser.
- Identifisere faktorer ved denne innsatsen som fremmer eller hemmer samskaping, og muligheter for sosial innovasjon i kommunenes prosjekter.

Høgskolen i Innlandet dokumenterer og evaluerer organisering og prosess, og gir faglig innspill underveis til oppdragsgiver. De faglige innspillene presenteres for nettverk og ledergrupper. Evalueringen gir mulighet for at erfaringene fra programarbeidet kan overføres og oversettes i en ny organisatorisk kontekst. Slik kan evalueringen gi kunnskap om virkemidler som fremmer sosial innovasjon i fylkeskommunens rolle som understøtter mer generelt.

8 Vedlegg: Rapport Innovasjonsarena 2020

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Fritid for ALLE barn og unge

*Rapport fra Innovasjonsarenaen 2020
Program for folkehelsearbeid – Vestfold på laget*

Forord

Med temaet «Fritid for alle barn og unge» er Innovasjonsarenaen 2020 et samarbeidsprosjekt mellom Program for folkehelsearbeid og Prosjekt frivillighet, samskaping og sosial inkludering i Vestfold og Telemark fylkeskommune.

Det var ingen selvfølge å få til en innovasjonsarena høsten 2020. Etter at Norge stengte ned i mars, klarte vi å samle prosjektledere og ressurspersoner (fagnettverket) i et nettmøte i mai. Der spurte vi deltakerne om ønsker med tanke på årets arena og fikk tydelige svar. Fagnettverket ga uttrykk for at innovasjonsarenaen er viktig og helst skulle vært gjennomført fysisk, men at den også kan gjennomføres digitalt. I tillegg til å beslutte digital gjennomføring av årets innovasjonsarena, ga maimøtet mange innspill som har vært førende for arbeidet.

Beslutningen om at arenaen skulle gå digitalt medførte nye muligheter og utfordringer som måtte utforskes og innovative løsninger måtte skapes. To dager fysisk arena kunne ikke erstattes med to dagers digital arena. Digitale møter bør være korte og vi trengte derfor en oppdeling i forskjellige deler. Vi måtte også ta hensyn til tidspunkt for å få med ungdommer og frivilligheten. Oppfølgingen lokalt i prosjektgruppene måtte også være så fleksibel som mulig, siden prosjektene har forskjellige behov og derfor i stor grad må styre denne delen selv. Dette er bakgrunnen for at innovasjonsarenaen i år fikk navnet «INNOVA 2020» og ble gjennomført som et todelt digitalt arrangement, etterfulgt av lokale verksteder i alle prosjektkommuner.

I skrivende stund er de to digitale arrangementene gjennomført, og vi sitter igjen med en følelse av å ha lyktes med oppdraget vi fikk. I tider hvor det er vanskelig å møtes fysisk er det også vanskelig å legge til rette for god medvirkning og dermed også demokratiske og inkluderende møtearenaer. Det føles som en seier at Innova2020 ble en arena som virkelig la til rette for dette, og det har vært inspirerende og motiverende å se engasjementet som skapes når så mange deltakere får møtes og diskutere på likeverdig grunnlag. Det har vært en spennende og lærerik reise, og det er med stor ydmykhet vi ønsker å takke alle som har vært med på reisen så langt. For det er nettopp «vägen som är mödan värd»!

I rörelse – Karin Boye

Den mätta dagen, den är aldrig törst.

Den bästa dagen är en dag av törst.

*Nog finns det mål och mening i vår färd -
men det är vägen, som är mödan värd.*

*Det bästa målet är en nattlång rast,
där elden tänds och brödet bryts i hast.*

*På ställen, där man sover blott en gång,
blir sömnen trygg och drömmen full av sång.*

*Bryt upp, bryt upp! Den nya dagen gryr.
Oändligt är vårt stora äventyr.*

Tønsberg 28.09.2020 Marianne Sempler og Anne Slåtten

INNHold

1	Oppsummering av årets arena	4
2	Bakgrunn og mål.....	5
2.1	Om innovasjonsarenaen.....	5
2.2	Årets tema og samarbeidspartnere	6
2.3	En digital innovasjonsarena.....	7
3	Inspirasjon og engasjement – webinar med faglig oppspill	9
4	Mangfold og involvering – digital Open Space.....	11
4.1	Om Open Space	11
4.2	Open Space i praksis.....	12
4.3	Gruppeøkter	15
5	Avslutning og oppsummering.....	16
6	Vedlegg.....	17
6.1	Vedlegg 1– Tilbakemeldinger fra deltakerne på innovasjonsarenaen	18
6.2	Vedlegg 2– Invitasjon til innova2020	22
6.3	Vedlegg 3 – Innledning	23
6.4	Vedlegg 4 – Rapportark fra samtalegruppene	24

1 OPPSUMMERING AV ÅRETS ARENA

Innovasjonsarenaen 2020 har gjennom digitale arrangementer hatt som målsetning å legge til rette for engasjement og bred medvirkning Tema var «Fritid for barn og unge». Gjennom flere arrangementer har målsettingen vært at arenaen skal engasjere og motivere, og inspirere og til kreativitet, nytenking og handling. Tilbakemeldingene på webinar og Open Space vitner om at mange av deltakerne var veldig fornøyd. Flere melder at de har funnet det verdifullt å delta, fått nye ideer og også hatt stor nytte av å utveksle ideer og erfaringer. Blant annet trekkes det fram at det var en spennende og inspirerende møteplass som ga gode samtaler og mulighet til å høre fra så mange ståsteder. Flere gir også til bakemelding om at dette burde gjøres oftere/jevnlige.

Innovasjonsarenaen 2020 har også nådd målsetningen om et bredt nedslagsfelt. Deltakelse på webinar 17.september viser at tematikken vekket bred interesse. Statistikk viser at 17 300 personer har sett deler av webinar, og 3 900 har sett mer enn halvparten av sendingen. På selve innovasjonsarenaen 24.september deltok opp mot 70 personer Det var deltakere i ulike alder og fra et bredt spekter av aktører fra kommunen, fylkeskommunen og frivilligheten. 14 forskjellige tema ble diskutert i smågrupper, og alle innspill som kom ut av diskusjonene er dokumentert og ligger ved denne rapporten. Innspillene skal arbeides videre med i ukene 40 - 42 når de involverte kommunene i denne perioden vil ha lokale verksteder for å planlegge videre handling i de enkelte prosjekt. I tillegg skal det interkommunale prosjektet Frivillighet, samskaping og sosial inkludering arbeide videre med alle innspill.

Medvirkende:

- Vestfold og Telemark Fylkeskommune er prosjektansvarlig for Program for folkehelsearbeid, og er initiativtaker til innovasjonsarenaen.
- Årets arena er et samarbeid med Prosjekt frivillighet samskaping og sosial inkludering.
- Arbeidsgruppa har bestått av Belinda Orten og Elisabeth Paulsen i Tønsberg kommune i samarbeid med Anne Slåtten i Vestfold og Telemark fylkeskommune og Marianne Sempler Ped Data AS
- Marianne Sempler har hatt hovedansvaret for planlegging og gjennomføring/fasilitering av Open Space online.
- Rapporten er utarbeidet av Julia Holte Sempler og Svein Are Tjeldnes, Anspor AS.

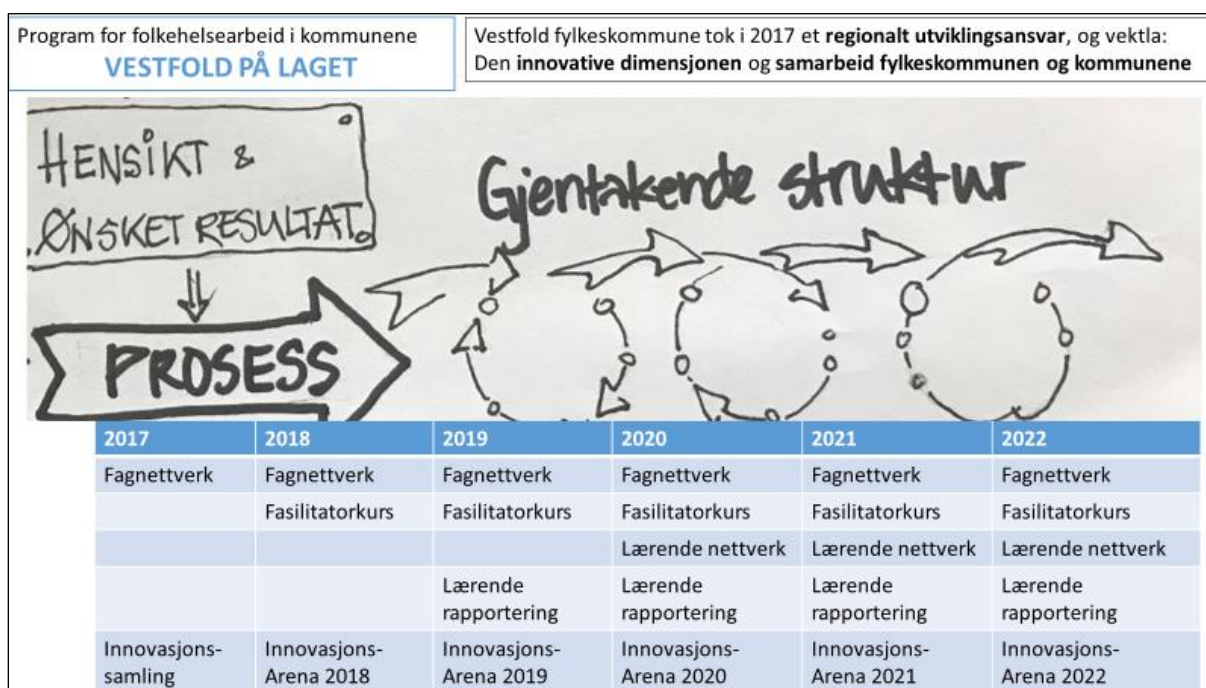
2 BAKGRUNN OG MÅL

Innovasjonsarenaen arrangeres av Vestfold og Telemark fylkeskommune i samarbeid med kommunene Holmestrand, Horten, Tønsberg, Færder, Sandefjord og Larvik.

Arenaen er en årlig møteplass og samskapingsarena for aktørene som deltar i Program for folkehelsearbeid – Vestfold på laget (folkehelseprogrammet). Som navnet tilsier, har den årlige Innovasjonsarenaen fokus på de innovative elementene i prosjektene. Hensikten med innovasjonsarenaen er både å øke innovasjonskompetansen hos deltakerne og å forsterke den innovative dimensjonen i prosjektene. Det siste ved at det rekrutteres bredt til deltakelse på arenaen.

2.1 OM INNOVASJONSARENAEN

Fylkeskommunen har tatt lederskap for å utvikle og ta i bruk samskapende og fasiliterte arbeidsformer. Hensikten er å fremme og støtte opp under innovative prosesser lokalt. Støttestrukturene som er etablert inneholder fire elementer, og inngår i en innovasjonssyklus. Disse er: Innovasjonsarena, fasilitatorkurs, nettverk og lærende rapportering. Bildet under illustrerer elementene i innovasjonssyklusen, som en gjentakende sirkulær struktur gjennom alle programårene.

Bilde: Beskrivelse av elementene i innovasjonssyklusen (Illustrasjon Toril Dale).

Sentralt i modellen er den årlige innovasjonsarenaen, som har vært arrangert siden 2017. Kommunene har deltatt på arenaen med sine prosjektgrupper, og andre deltakere de har invitert med seg. Det er lagt til rette for arbeid i prosjektgrupper og erfaringsdeling på tvers av grupper og prosjekter.

Gruppene ledes av kommunale fasilitatorer. Fasilitatorene har gjennom kurs og nettverk fått trening og kompetanse i å fasilitere gode og hensiktsmessige prosesser, som støtter relasjoner og hensiktsmessig prosessarbeid. Bildet under viser elementene i innovasjonsarenaen, som ble gjennomført i 2019.

På en Innovasjonsarena – Arbeider mange aktører ...

I grupper med et felles prosjekt... **... og på tvers av gruppene for læring**

Alle grupper har en Fasilitator

Fire GRUPPEØKTER:

- **OPPNÅ KONKRETE RESULTATER** gjennom å **SAMSKAPE** med relevante aktører i et konkret prosjekt. Få frem mange perspektiv og ideer og forankre resultat.

Fire FELLESØKTER:

- **SKAPE GJENNOMFØRINGSKRAFT** gjennom **FELLES AKTIVITETER PÅ TVERS** av gruppene. Dele erfaringer, spre kunnskap, sikre læring og skape nettverk.

Basert på konseptet «Arbeid og helse Åpen arena» **ARBEIDOGHELSE.NO**
Nasjonal kompetansesenter for arbeidstretet rehabilitering

Bilde: Fra innovasjonsarenaen 2019

2.2 ÅRETS TEMA OG SAMARBEIDSPARTNERE

Alle kommunene deltar med minst ett prosjekt i Program for folkehelsearbeid (folkehelseprogrammet). I tillegg er det etablert et interkommunalt prosjekt: Prosjekt frivillighet, samskaping og sosial inkludering (Frivillighetsprosjektet). Innovasjonsarenaen 2020 er et samarbeid mellom folkehelseprogrammet og frivillighetsprosjektet.

Tema for årets innovasjonsarena er «Fritid for ALLE barn og unge»

- Hvordan kan vi styrke samarbeidet mellom frivillige, innbyggere og kommunene?
- Hvordan kan vi sammen skape oppvekstmiljøer som fremmer glede, mestring, trivsel, rom for forskjellighet og inkludering for alle barn og unge?

Om Program for folkehelsearbeid (folkehelseprogrammet)

Kommunesektoren ved KS og staten ved Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet har etablert det tiårige programmet Program for folkehelsearbeid i kommunene (folkehelseprogrammet, 2017-2027). I programarbeidet skal det legges vekt på å utvikle og spre metoder og tiltak for å styrke barn og ungdoms egne ressurser, deltakelse og aktivitet i lokalsamfunnet og hindre utstøting. Tiltakene som utvikles skal være systematiske og kunnskapsbasert og inneholde et element av innovasjon.

I søknaden fra Vestfold fylkeskommune til Helsedirektoratet *Vestfold på laget* (2017) beskrives det at programarbeidet skal bygge videre på erfaringene fra tidligere folkehelsearbeid, og styrke utviklingsfellesskapet mellom aktørene i programmet med hensikt å fremme sosial innovasjon. Målsettingen er beskrevet slik:

I Vestfold har vi oppvekstmiljøer der alle barn og unge blomstrer, opplever livskvalitet og mestrer sine liv.

Målformuleringen er visjonær og uttrykker en faglig tilnærming til tiltaksutviklingen: Oppmerksomheten skal rettes mot hvordan styrker og ressurser hos den enkelte, grupper, samfunn og organisasjoner kan bidra til god psykisk helse og livskvalitet. Det er en kontinuerlig innsats på helsefremmende oppvekstmiljø. Nærmiljø og lokalsamfunn er sentralt i arbeidet.

Hovedmålet setter kursen for kommunenes innsats og prosjektutvikling lokalt og for den kompetanseheving og metodeutvikling, som fylkeskommunen har påtatt seg ansvaret for.

Om Prosjekt frivillighet, samskaping og sosial inkludering (frivillighetsprosjektet)

Prosjekt Frivillighet, samskaping og sosial inkludering er et interkommunalt delprosjekt innen Program for folkehelsearbeid i kommunene. Vestfold og Telemark fylkeskommune er prosjekteier og initiativtaker. Tønsberg kommune har påtatt seg vertskapsrollen og arbeidsgiveransvaret, og det er ansatt en prosjektleder. Prosjektet pågår i perioden 2020-2022.

Den overordnede hensikten med prosjektet er å fremme en bevisst politikk i kommunene med hensikt å styrke sivilsamfunnet og frivillige organisasjoners betydning som inkluderende og sosialt støttende miljøer overfor barn og unge. Tiltakene skal ta utgangspunkt i lokale styrker, inkludere barn og ungdom, senke terskel for medvirkning og lete etter nye samarbeidsformer.

Frivillighetsprosjektet er en hovedmottaker for innspill fra årets innovasjonsarena.

2.3 EN DIGITAL INNOVASJONSARENA

Som følge av koronapandemien kunne ikke årets innovasjonsarena gjennomføres på samme måte som tidligere år. Som mye annet måtte også innovasjonsarenaen legges over på en digital plattform. Arrangementet er gjennomført i flere deler slik figuren under illustrerer:

Bilde: Modell for gjennomføring av årets innovasjonsarena

17. september kl. 17.30 gikk åpningswebinaret via Facebook og ble streamet slik at det også kunne ses i etterkant. Formålet med webinaret var å sette temaet på dagsorden og å inspirere og engasjere i forkant av innovasjonsarenaen. Tematikken var imidlertid også ment å fange et bredt spekter av aktører og være av relevans for en større gruppe mottakere enn det arenaen sikter mot. Statistikk viser at 3 900 personer har sett mer enn halvparten av webinaret. Lenke til Webinaret:

<https://bit.ly/3j3tfPP>

24. september kl. 17.30-20.00 ble den digitale innovasjonsarenaen OPEN SPACE ONLINE avholdt. Her deltok opp til 70 deltagere (innbyggere, frivillige og ungdom fra de involverte kommunene og andre interesserte), i en arena for kreativitet og nytenking med refleksjoner og innspill til folkehelseprosjektene og frivillighetsprosjektet.

I ukene 40 – 42 vil de involverte kommunene ha lokale verksteder for å konkretisere innspillene som kom frem under årets innovasjonsarena INNOVA 2020, og planlegge videre handling i de enkelte prosjekt. Prosjektene planlegger møtet/møtene ut fra egne behov og framdrift i eget prosjekt. De velger selve om de gjennomfører fysisk eller online.

I tråd med at dette er innovasjonsarbeid har det vært stort fokus på å involvere mange med ulike perspektiv også i planleggingsfasen. Arbeidsgruppa har involvert og konsultert fagnettverket for folkehelseprogrammet, styringsgruppe og nettverket til frivillighetsprosjektet. I tillegg ble det opprettet en bredt sammensatt ressursgruppe som har bidratt med:

- innspill til invitasjon, program, oppfølging og nye initiativ
- å se sammenheng mellom frivillighet, barn og unge og det offentlige
- rekruttering av deltakere og bidragsyttere
- at innovasjonsarenaen 2020 har fått inn mange perspektiv

Begge nettverkene og ressursgruppa vil involveres i oppsummering og evaluering av arenaen. I tillegg til at alle deltakere får tilsendt rapporten legges det vekt på at erfaringene deles og rapporten spres bredt. INNOVA 2020 er et eksempel på at digital medvirkning er gjennomførbart.

3 INSPIRASJON OG ENGASJEMENT – WEBINAR MED FAGLIG OPPSPILL

Gjennomføring av en digital innovasjonsarena krevde nytenking. Løsningen ble å gi et faglig oppspill, i form av et direktesendt webinar for deretter å ha en interaktiv innovasjonsarena.

Innledningsvis ønsket programleder Erlend Bae velkommen. Fagdirektør Arne Marius Fosse (Helse og Omsorgsdepartementet), prosjektleder Anne Slåtten (program for folkehelsearbeid i Vestfold og Telemark fylkeskommune) og prosjektleder Belinda K. Orten i Tønsberg kommune (prosjekt frivillighet) forsterke betydningen av samarbeid mellom praksisfeltet i kommunene og forskningsmiljøer for å få til god innovasjon. Kommunene har en klar plikt til å identifisere folkehelseutfordringer og iverksette kunnskapsbaserte tiltak for å møte disse. For mange av disse utfordringene finnes det ikke et klart sett av tiltak å velge i, noe som resulterer i behov for å utvikle ny kunnskap.

Bilde: Utklipp fra åpningswebinaret

Webinaret bød på tre inspirerende oppspill, med tydelige oppfordringer til å finne løsninger basert på samskaping og å utnytte kraften i det å komme sammen til tross for forskjellighet.

Håndballspiller og gründer Anja Hammerseng-Edin delte sin enkle 3-steps modell for samskaping og frivillighet: Story, Gjør det enkelt og Vår unike kultur, som handler om å identifisere det som binder oss sammen til et unikt lag og dekomponert i konkrete handlinger for den enkelte.

Professor Reidar Säfvenbom (Norges Idrettshøgskole) pekte på forskning som viser at det pågår en kulturell løsrivelse hvor de kollektive løsningene ikke lengre fungerer like godt når ungdom i større grad forlater de organiserte aktivitetene til fordel for selv-organiserte miljøer. Ta-med-hjem-melding: «Dersom mangfoldet blant ungdom skal dyrkes må mangfoldet i fritidstilbudet styrkes».

Sosiolog og Phd-stipendiat Bjørn Hauger ble utfordret av Elisabeth Paulsen (Tønsberg kommune) til å trekke fram viktige funn fra doktorgradsarbeidet. Hauger formidlet hvordan vi gjennom forskning og innovasjon kan løse uløste velferdsoppgaver på en bedre måte (velferdsforbedringer), som for eksempel sosial ekskludering. Vi kan se fremveksten av en form for kreativ aksjonisme hvor nye måter for samarbeid, og hvem som samarbeider, er sentrum for utvikling av nye løsninger. Relasjonell velferd handler om å sette samarbeidet i sentrum for utvikling av velferdsoppgaver.

Disse tre oppspillene, krydret med gode og sterke fortellinger fra barn og unge, la et godt grunnlag for diskusjonene i Open Space-delen av innovasjonsarenaen. Det går tydelige linjer direkte fra webinaret og inn i diskusjonene under Open Space, som for eksempel med temaer som:

- Hvordan kan kommunene og frivilligheten -organisert og uorganisert - samarbeide på nye måter?
- Hvordan kan man fange opp de som vanligvis faller utenfor organiserte aktiviteter?
- Hvordan kan kommunene legge til rette for barn og unges selvorganiserte aktiviteter?

4 MANGFOLD OG INVOLVERING – DIGITAL OPEN SPACE

På selve innovasjonsarenaen 24. september ble det valgt å benytte metoden Open Space i digitalt format, og det var til sammen 70 deltakere innom arrangementet. Det vil i det følgende gis en beskrivelse av grunnprinsippene i Open Space, samt bruken av den digitale plattformen. Derneft vil det gis en kort oppsummering av gjennomføringen av selve arrangementet og hovedtrekkene i diskusjonene og tilbakemeldingene vil gjengis.

4.1 OM OPEN SPACE

Som nevnt innledningsvis har innovasjonsarenaen som hovedformål å sikre innovative, demokratiske og involverende møtearenaer som sikrer mangfold og bredde i deltakelse og perspektiver. Open Space er en storgruppemetode som gir anledning til likeverdig deltakelse, og gir deltakerne selv ansvaret for å sette de riktige og viktige temaene på agendaen. Metoden er utviklet av Harrison Owen i 1983.

Metoden gir en tydelig struktur som har som formål å skape trygghet, samt åpne rommet for engasjement, kreativitet og konkret handling. Blant annet er et strukturelt grep at deltakerne sitter i sirkel for å sikre at alle ser hverandre og på den måten også skape likeverdighet. Videre er det tre prinsipper og en lov som fungerer som underliggende «styringsystem» for samhandlingen og arbeidet som gjøres. Prinsippene er:

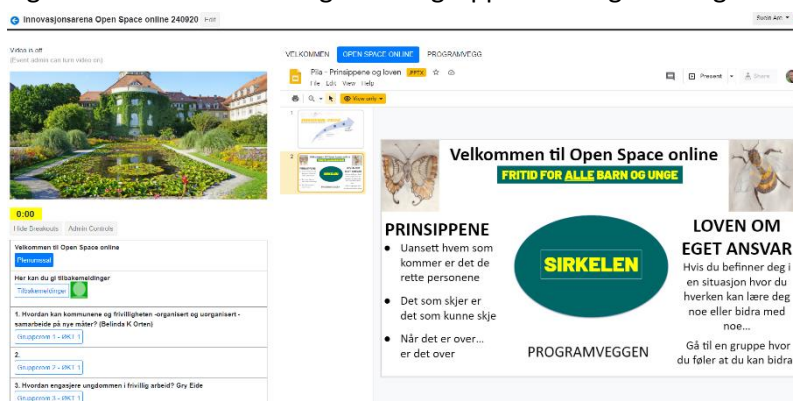
- De som enn kommer, er de riktige personene, fordi de er interessert i akkurat det temaet. Det betyr blant annet at visdommen som trengs for å komme fram til gode løsninger finnes i rommet.
- Hva som enn skjer, er det eneste som kunne hende. Dette prinsippet inviterer blant annet til å være åpen og fokusere på best mulig innsats akkurat nå.
- Når det er over, så er det over. Det betyr også at det ikke er slutt så lenge det ikke er slutt, og at temaer kan behandles og fordypes videre utover det som i utgangspunktet var planlagt i løpet av møtet/konferansen.

Loven kalles for «loven om eget ansvar». Dersom du som deltaker oppdager at du befinner deg i en arbeidsgruppe/workshop der du verken lærer noe eller gir noe, så er det ikke bare din rett men også din plikt å ære de andre med ditt fravær og bevege deg til et annet sted, for eksempel til en annen arbeidsgruppe. Loven og prinsippene legger til rette for at deltakerne tar ansvar for det de brenner for.

Hvordan gjennomføre en digital Open Space

Medvirkning er en utfordring når vi ikke kan møtes, og det har derfor vært helt sentralt for innovasjonsarenaen å finne plattformer der så mange stemmer som mulig kan bli hørt.

Arrangementet ble gjennomført på plattformen Qiqochat. Dette er en plattform som gir stor fleksibilitet i bruk av grupperom og deltakerne kan selv velge hvilke grupperom de går inn og ut av. Det er ingen begrensninger på antall grupperom, og alle deltakerne har også anledning til å benytte verktøyene i de ulike grupperommene. På den måten kan alle deltakerne bidra til å blant annet skrive i rapportarkene som var lagt ut i alle grupperommene.

Bilde: Skjermbilde fra Qiqochat

På denne måten ivaretar plattformen grunnprinsippene i Open Space. Deltakerne kan selv velge hvilke grupperom de deltar i og det er deltakerne selv som gjennom å skrive på programveggen er med på å sette agendaen for tiden som er avsatt. Videre kan deltakerne også gå inn og ut av grupperom slik de ønsker, og er ikke låst ved at de først har valgt en gruppe.

Samtalen foregikk på plattformen Zoom, og deltakerne kunne gå inn og ut av gruppesamtalene i Zoom i de ulike grupperommene.

Selv om plattformen er relativt enkel å bruke har arrangørene vært opptatt av å legge til rette for at plattformen skulle kunne testes og brukes av alle deltakerne i forkant av arrangementet. Det var derfor invitert til Åpent hus onsdag 23. september og torsdag 24. september en time før Open Space startet. Totalt var 21 deltakere innom Åpent hus for å trene på og spørre om de ulike funksjonalitetene i programmet. Dette gjorde at flere fikk anledning til å gjøre seg kjent og dermed kunne operere i tryggere omgivelser under gjennomføringen av programmet.

Flere av deltakerne meldte tilbake at det ble gitt god veiledning og at det var greit å benytte verktøyene etter at man fikk satt seg litt inn i det. Å sikre at alle føler seg trygg på plattformen handler også om å skape likeverdighet i deltakelse, og det anses derfor som en viktig del av arrangementet at dette i stor grad ble oppnådd.

4.2 OPEN SPACE I PRAKSIS

Arrangementet ble åpnet og fasilitert av Marianne Sempler, som er sertifisert som fasilitator i Open

Bilde: Marianne Sempler åpner Open Space Online

Space. Videre var det prosjektleder for folkehelseprogrammet Anne Slåtten og prosjektleder for frivillighetsprosjektet Belinda K. Orten som ønsket velkommen. Under velkomsten ble det trukket fram at noen av forventningene til frivillighetsprosjektet er å finne nye måter å jobbe med frivilligheten og kommunene på. Spesielt ble det trukket fram et ønske om å innovere måten man jobber på for å skape godt samarbeid om gode oppvekstmiljøer for barn og unge.

Gjennom bruk av Open Space som møteform vil nettopp en bredde i hvem som deltar bidra til et mangfold av perspektiver og innspill som kan følge prosessen videre. For å fange bredden i perspektivene til alle deltakerne ble alle som var tilstede oppfordret til å skrive en liten setning på åpningsveggen om hvorfor de var tilstede. Blant annet kom det i denne seansen fram at flere ønsket å bli inspirert, å lære og bidra, utforske muligheter for samarbeid, utvikle frivilligheten og samhandlingsarenaene, samt jobbe videre med å skape gode oppvekstvilkår for barn og unge.

Bilde: Skjermbilde fra åpningsveggen

Marianne Sempler guidet dernest alle deltakerne gjennom metodikken og opplegget for møtearenaen, herunder blant annet prinsippene og loven for Open Space. Etter denne innledningen gikk seansen over i å forme programmet. Dette foregikk på en slik måte at samtlige deltakere fikk anledning til å skrive opp de tema de ønsket skulle diskuteres i gruppeøktene på programveggen i

Qiqochat. I løpet av kort tid var det kommet flere tema på veggen og ved seansens utløp var det til sammen 14 tema fordelt på to økter.

PROGRAMVEGG:
Grupperom SAMTALEØKT 1: Kl. 1825 - 1905
Samtale-emner

1. Hvordan kan kommunene og frivilligheten -organisert og uorganisert - samarbeide på nye måter? (Belinda K Orten - Tønsberg kommune /Prosjekt Frivillighet)
- 2.
3. Hvordan engasjere ungdommen i frivillig arbeid? Gry Eide
4. Hvordan kan kommunen tilby drahjelp for frivilligheten? (Mats Kneppen - DNT)
5. Hvordan kan man fange opp de som vanligvis faller utenfor organiserte aktiviteter? (Thomas Andrey)
6. På hvilke arenaer og på hvilken måte kan vi styrke og aktivere ungdommens foreldre, og skape gode foreldrefellesskap i det forebyggende arbeidet? (Hilde Fjellidal)
7. Hva skal til for og sammen skape inkluderende fritid og oppvekstmiljøer for alle barn og unge? (Camilla Castellan)
- 8.
9. På hvilken måte ønsker frivilligheten å samarbeide med kommunen for å skape gode fritidsarenaer for barn og unge? (Helena Bisgaard, Færder kommune)
10. Hvordan kan kommunene legge til rette for barn og unges selvorganiserte aktiviteter? (Elisabeth Paulsen, Tønsberg kommune)

Grupperom SAMTALEØKT 2: Kl. 1915 - 1940 (25 minutt)
Samtale-emner

11. Når man i kommunal regi skal gjennomføre medvirkningsarenaer sammen med frivillig sektor - hvilken type «gulrot» kan man lokke med som et gode for å få med flest mulig fra frivillig sektor? (Anders Engelstad, Horten kommune)
- 12.
13. Hvordan kan man fange opp de som vanligvis faller utenfor organiserte aktiviteter? (Madelene W.Bergfløtt)
14. Hvilke faktorer eller forutsetninger er viktig å ivareta for at samhandling mellom frivillighet og det offentlige skal lykkes? (Hilde Schjerven, Færder kommune)
15. I skolen når man ALLE barn og unge - hvordan kan frivilligheten med tilbud til barn og unge få innpass her? (Mats Kneppen, DNT)
- 16.
17. Hvordan kan kommunen tilføre kompetanse på områder frivilligheten etterspør? (Elisabeth Paulsen, Tønsberg kommune)
- 18.
19. Hvordan kan vi kartlegge best mulig tidspunkt og arenaer vi kan/burde kommunisere med frivilligheten på? (hvordan nå ut til alle) (Belinda K Orte
- 20.

Bilde: Skjermlapp fra programveggen

Følgende tema ble satt opp til diskusjon fordelt på to samtaleøkter:

Tema til samtaleøkt 1: Kl. 1825 – 1905 (40 minutt) (Nummerert i etterkant)

1. Hvordan kan kommunene og frivilligheten -organisert og uorganisert - samarbeide på nye måter?
2. Hvordan engasjere ungdommen i frivillig arbeid?
3. Hvordan kan kommunen tilby drahjelp for frivilligheten?
4. Hvordan kan man fange opp de som vanligvis faller utenfor organiserte aktiviteter?
5. På hvilke arenaer og på hvilken måte kan vi styrke og aktivere ungdommens foreldre, og skape gode foreldrefellesskap i det forebyggende arbeidet?
6. Hva skal til for og sammen skape inkluderende fritid og oppvekstmiljøer for alle barn og unge?
7. På hvilken måte ønsker frivilligheten å samarbeide med kommunen for å skape gode fritidsarenaer for barn og unge?
8. Hvordan kan kommunene legge til rette for barn og unges selvorganiserte aktiviteter?

Tema til samtaleøkt 2: Kl. 1915 - 1940 (25 minutt)

9. Når man i kommunal regi skal gjennomføre medvirkningsarenaer sammen med frivillig sektor – hvilken type «gulrot» kan man lokke med som et gode for å få med flest mulig fra frivillig sektor?
10. Hvordan kan man fange opp de som vanligvis faller utenfor organiserte aktiviteter?
11. Hvilke faktorer eller forutsetninger er viktig å ivareta for at samhandling mellom frivillighet og det offentlige skal lykkes?
12. I skolen når man ALLE barn og unge - hvordan kan frivilligheten med tilbud til barn og unge få innpass her?
13. Hvordan kan kommunen tilføre kompetanse på områder frivilligheten etterspør?
14. Hvordan kan vi kartlegge best mulig tidspunkt og arenaer vi kan/burde kommunisere med frivilligheten på?

4.3 GRUPPEØKTER

Da programmet var lagt gikk deltakerne i grupper etter eget ønske. Ettersom deltakerne selv bestemte hvilke tema de ville bidra til å diskutere var det stor forskjell i størrelsen på gruppene. Alle gruppene hadde ansvar selv for å styre samtalen, samt sikre at det ble nedfelt konkrete innspill fra samtalen. I hvert grupperom var det tilgjengeliggjort et rapportark der gruppen skulle fylle ut blant annet navn på initiativtaker, deltakere i gruppa, samt konkrete innspill fra samtalen. Videre hadde rapportarket følgende instruksjon til gruppene:

Velkommen til gruppesamtale. Benytt dette rapportarket til å notere innspill fra samtalen. Be alle i gruppen å si sitt navn og hvorfor de kom til denne gruppen. Alle deltakere skal også skrive sitt fulle navn nedenfor (alle kan skrive samtidig). Velg en person som kan ha hovedansvar for å notere i rapportarket. Dokumentet lagres fortløpende. Når det er 15 minutter igjen av tiden bør dere begynne å konkretisere innspill fra samtalen.

Flere av gruppene ga gode innspill, betraktninger og refleksjoner rundt tematikken for arenaen: Hvordan kan vi styrke samarbeidet mellom frivillige, innbyggere og kommunene? Hvordan kan vi sammen skape oppvekstmiljøer som fremmer glede, mestring, trivsel, rom for forskjellighet og inkludering for alle barn og unge?

Blant annet kom det fram flere erfaringer fra og nye ideer om samhandlingsformer mellom frivilligheten og kommunen, men også samhandling og dialog med ungdommen selv og deres foreldre/foresatte. Inkludering, mestring og trivsel ble også diskutert i mange av gruppene og tematikken «Hvordan fange opp de som faller utenfor organiserte aktiviteter?» ble satt opp som diskusjonstema på begge samtaleøktene.

Det var aktive diskusjoner i alle gruppene og av tilbakemeldingene kan man se at flere uttrykker at det var inspirerende å treffe så mange forskjellige folk med så mange ulike ståsted og perspektiv, at samtalen ble gode og nære, selv om det var digitalt og man ikke kjente hverandre fra før, og at det avstedkom mange nye ideer om videre arbeid og samhandling.

5 AVSLUTNING OG OPPSUMMERING

Etter gruppesamtalene ble alle deltakerne samlet i plenumssalen for en kort oppsummering og mulighet til å gi tilbakemelding. I denne delen av programmet var det fortsatt 50 deltakere igjen.

I denne seansen ble det gitt mulighet til å gi tilbakemeldinger i et eget grupperom i Qiqochat. Programmet som ble benyttet til dette heter Padlet og kunne integreres i plattformen Qiqochat. Padlet gir en enkel anledning til å skrive en tilbakemelding under noen forhåndsstilte spørsmål.

Bilde: Skjerm bilde av tilbakemeldingene som ble gitt i Padlet gjennom Qiqochat.

Alle tilbakemeldingene er vedlagt rapporten (vedlegg 1). Tilbakemeldingene gir et bilde av at svært mange er godt fornøyd. Blant annet trekkes det fram at det var en spennende og inspirerende møteplass som ga gode samtaler og mulighet til å høre fra så mange ståsteder. Flere gir tilbakemelding om at arrangementet fungerte godt og at det burde gjøres oftere/jevnlige. Det ble også gitt tilbakemelding om at det kunne vært enda mer tid i gruppene og et ønske om å kunne få delta på enda flere gruppesamtaler.

Til sist ble det fra arrangørens side takket for deltakelsen. Alle innspillene vil følges opp i etterkant, og mange av de som bidro på denne arenaen vil kunne bidra på andre arenaer for å følge opp innspillene fra gruppearbeidet.

«Samskaping er veien å gå – og involver så bredt du kan!»

6 VEDLEGG

1. Tilbakemeldinger fra deltakerne på innovasjonsarenaen
2. Invitasjon
3. Presentasjon fra innledning
4. Rapportark fra samtalegrupper

Rapportarkene er nummerert i etterkant og ligger i rekkefølge fra side 24 side 42.

1. Hvordan kan kommunene og frivilligheten -organisert og uorganisert - samarbeide på nye måter?
2. Hvordan engasjere ungdommen i frivillig arbeid?
3. Hvordan kan kommunen tilby drahjelp for frivilligheten?
4. Hvordan kan man fange opp de som vanligvis faller utenfor organiserte aktiviteter?
5. På hvilke arenaer og på hvilken måte kan vi styrke og aktivere ungdommens foreldre, og skape gode foreldrefelleskap i det forebyggende arbeidet?
6. Hva skal til for og sammen skape inkluderende fritid og oppvekstmiljøer for alle barn og unge?
7. På hvilken måte ønsker frivilligheten å samarbeide med kommunen for å skape gode fritidsarenaer for barn og unge?
8. Hvordan kan kommunene legge til rette for barn og unges selvorganiserte aktiviteter?
9. Når man i kommunal regi skal gjennomføre medvirkningsarenaer sammen med frivillig sektor – hvilken type «gulrot» kan man lokke med som et gode for å få med flest mulig fra frivillig sektor?
10. Hvordan kan man fange opp de som vanligvis faller utenfor organiserte aktiviteter?
11. Hvilke faktorer eller forutsetninger er viktig å ivareta for at samhandling mellom frivillighet og det offentlige skal lykkes?
12. I skolen når man ALLE barn og unge - hvordan kan frivilligheten med tilbud til barn og unge få innpass her?
13. Hvordan kan kommunen tilføre kompetanse på områder frivilligheten etterspør?
14. Hvordan kan vi kartlegge best mulig tidspunkt og arenaer vi kan/burde kommunisere med frivilligheten på?

6.1 VEDLEGG 1– TILBAKEMELDINGER FRA DELTAKERNE PÅ INNOVASJONSARENAEN

Tilbakemeldingene ble samlet inn digitalt gjennom bruk av appen Padlet integrert i Qiqochat. Deltakerne hadde tilgang til et eget digitalt grupperom under hele arrangementet. De fleste tilbakemeldingene kom mot slutten av samlingen da det var satt av tid til evaluering. Bildet viser hvordan dette ble gjort i praksis, mens listen nedenfor gir oversikt over alle tilbakemeldingene som ble gitt. Tilbakemeldingene er listet opp uten noen form for korreksjon eller språkvask.

Bildet: Skjerm bilde av tilbakemeldingene som ble gitt i Padlet gjennom Qiqochat.

Hva likte du?

- Enkelt å henge med.
- En møteplass
- Gøy å høre hva andre tenker, og få tips til hva man kan og bør gjøre.
- Artig møteform, grupperom fungerte veldig bra
- Fleksibel måte å møte mange på samtidig, uten reising ol.
- Valgfrihet!
- Mangfoldet
- Gode diskusjoner og mange nye ideer
- Bra å få så direkte kontakt med kommunen.
- Reflekterte innspill. Spennende metodikk
- Friske diskusjoner! Det er da man virkelig lærer!
- Veldig spennende med en møteplass med potensielt hvem som helst i samfunnet! Tenk om dette var noe som skjedde fast i g/ halvåret (gjørne også live), for å få til de gode samtalene!
- At vi fikk møte mange ulike mennesker med mange tilnærminger til frivillighet.
- Bra arena for å utveksle ideer og erfaringer
- At det var aktuelle temaer som er viktige å prate om og å høre andres tanker om det du selv er opptatt av.
- Inspirerende og nyttige tips

- Bra temaer
- At det var temaer som folk var opptatt av
- Nye vinkler gir nye tanker
- Likte godt å få snakke med folk og roller jeg ikke ellers når tak i - veldig verdifullt, og lettere å fortsette kontakten videre.
- Engasjerte mennesker som vil noe
- Inspirerende. Utrolig gøy å høre fra så mange ulike ståsteder, og høre suksess historier. Veldig fint å få innspill til nytenkende arbeid til veien fremover.
- Flott arena og digital løsning til å dele erfaringer.
- Inspirerende og høre nye ideer og muligheter
- Ble kjent med de andre selv om det var digitalt.
- Godt planlagt. Tilrettela for gode diskusjoner og følelsen av inkludering.
- Det var mange fine ideer å ta med seg.
- God teknisk løsning for å diskutere og dele ideer
- Jeg liker å snakke med folk i et mulighetsperspektiv. Dette er gøy!
- At en kunne se på de andre grupper sine vegger, når jeg var i min gruppe

Hva lærte du?

- At å lage tilbud for uorganiserte er veldig viktig, og samtidig utfordrende.
- Å møte frivillighet med felles målsetting
- Andres løsning på tilsvarende utfordringer
- Samskaping er veien å gå - og involver så bredt du kan!
- Fins mange gode eksempler og erfaringer som må konkretiseres.
- Det finnes muligheter!
- Kommunen må anerkjenne frivilligheten som likeverdig partner for barn og unge i kommunen
- Kommunen må snakke mer med frivilligheten om hva de trenger
- At vi har forskjellige mål med arbeidet vi gjør, og at det kan være
- At det vi har en stor jobb å gjøre, men er motivert til å finne løsninger sammen
- Mange nye synsvinkler fra andre
- At vi har mye å gå på for å samskape, det vil si skape likeverdig og innrette oss mot samme mål
- Kommunen må samarbeide bedre
- Gode ideer til ungdomsmedvirkning
- Det er stor avstand fra kommune til frivillighet. Kommune har noe å lære av frivilligheten
- Mange muligheter
- At kommuner i Vestfold er ganske offensive mht samarbeid med frivillighet
- Ofte enke midler som skal ti for å tilrettelegge for frivilligheten.
- At det er viktig å avklare hvem som skal skrive rapport. Bli enig om hvordan en skal ta ordet.
- Det er vilje til samskaping, men veien er ikke helt klar ennå
- At alt er mulig bare en tør å forsøke.
- At en kan bruke OS digitalt
- At alt er mulig om man samskaper og jobber for samme mål sammen

Hvordan var det å ta i bruk de digitale verktøyene?

- Helt supert
- Det fungerte veldig bra
- Ganske bra - vanskelig med litt mange vinduer, og selve layoutet og designet på QiQochat er nok ikke helt bra ennå...regner med at det blir enda mer sømløst etter hvert.
- Fungerte veldig bra!
- Fungerte bra
- Fungerte godt
- Det var veldig god veiledning fra arrangøren. Det ble lett.
- Det gikk overraskende bra :-)
- Det var lett og ryddig å forstå
- Flott!
- Interessant å se hvilke muligheter som ligger i en digital open space.
- Vanskelig å bytte mellom vinduer
- Fungerte fint :)
- Fungerte fint:)
- Fant ikke ut hvordan bytte lett mellom plenum og gruppe på zoom
- Ikke noe problem å bruke systemet. Gikk fint å kommunisere.
- Fungerte bra.
- Var gøy å bruke, hadde ikke gjort det før.
- Veldig godt verktøy! Gøy å jobbe med og gode fasilitatorer.
- Gikk fint
- Veldig enkelt med flinke fasilitatorer!!
- Gikk greit, litt forvirrende med skifter av rom
- Det var praktisk
- Helt nydelig - ryddig og effektivt
- Fungerte bra, litt småtrøblete å bytte mellom...men det går etterhvert
- Forholdsvis greit når man fikk satt seg inn i det.
- Etter å ha blitt kjent med programmene var det lettere.
- Egentlig en lav terskel for å si noe. Og artig å møte folk sånn
- Fungerte kjempefint
- Det var interessant og lærerikt. Litt rart i starten, men gikk seg til
- Fint å bruke de nye verktøyene. Skummelt og spennende å en gang.

Dette vil jeg også si til arrangørene:

- Proft!
- Mer tid til å diskutere, og besøke andre grupper.
- Dette kan gjøres flere ganger
- Jobbe i frivillighetsprosjektet med å skape aksept for at det skal være en likeverdig samhandling mellom frivillige og kommunen/fylkeskommunen i dette viktige arbeidet...MYE å hente her, tror jeg
- Godt gjennomført, tydelig informasjon
- Godt forklart underveis, spennende å møte andre
- Veldig bra gjennomført. Skulle gjerne hatt litt mer tid i gruppen
- Dere er så flinke! Jeg er imponert over hvor lett dette har gått, og hvor godt dette er planlagt.
- Godt gjennomført.
- Introen tok opp for mye tid og t som kunne vært brukt til diskusjon i de ulike rommene.
- Dette kan prøves igjen.

- Godt gjennomført
- Takk for fin arena.
- Tusen takk for muligheten til å delta på INNOVASJON

Dette tar jeg med meg videre:

- Alt vi har snakket om
- Mange nye ideer
- Innsikt i reelle samarbeidsutfordringer, som må og kan løses
- Ideer for samarbeid
- Nye ideer og tanker om hvordan man kan samarbeide
- Nye ideer
- Noen ideer, noen nye kontakter
- Ideer, inspirasjon og bekjenskaper
- Jeg har fått masse ideer, og tanker til eget arbeid videre.
- gode ideer
- Noen er klare for å reelt samhandle, mens andre holder på skillet mellom offentlig og frivillighet.....vi må hive oss ut i det....
- At dette også kan være en måte å møte frivilligheten i egen kommune.
- Det er kritisk med opplæring av de som er ansvarlige for å skrive rapporter fra gruppene
- Jeg tar med meg at det bor en PIPPI i oss alle...bare vi tørr å kaste oss i det.

6.2 VEDLEGG 2– INVITASJON TIL INNOVA2020

INNOVA 2020
Innovasjonsarenaen

Hvordan kan vi styrke samarbeidet mellom frivillighet, innbygger og kommune?

17.09 kl 17.30
▶ Et webinar for å inspirere og engasjere
Aktuelle foredrag, erfaringsdeling og kulturinnslag.

24.09 kl 17.30
▶ En innovasjonsarena for kreativitet og nytenking
Online - Innspill til prosjekt frivillighet, folkehelseprogrammet og kommunenes frivillighetsplaner. Deltagelse via Zoom.

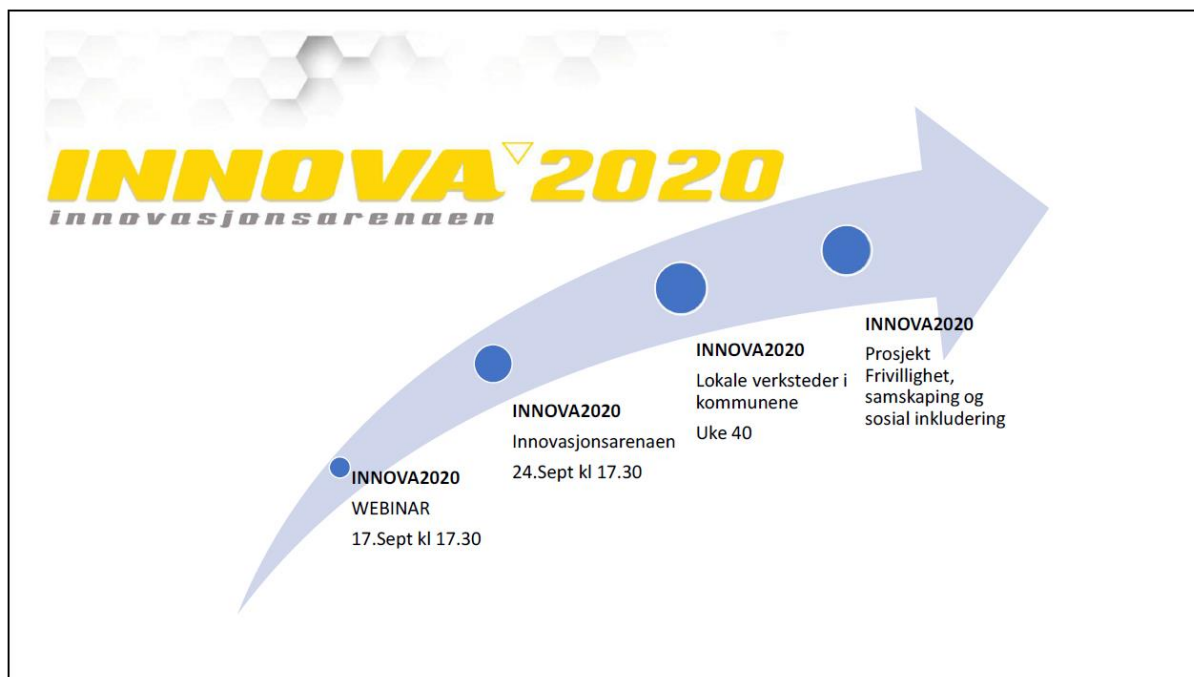
28.09 – 02.10
▶ Verksteder for konkretisering og handling
Lokale arrangement i Holmestrand, Horten, Tønsberg, Færder, Sandefjord og Larvik. Se egne invitasjoner.

Bli med!
Sammen skaper vi oppvekstmiljøer som fremmer **glede, mestring, trivsel, rom for forskjellighet og inkludering** for ALLE barn og unge.

For mer informasjon: belinda.k.orten@tonsberg.kommune.no

6.3 VEDLEGG 3 – INNLEDNING

1

Velkommen til Open Space online

FRITID FOR ALLE BARN OG UNGE

SIRKELEN

PRINSIPPENE

- Uansett hvem som kommer er det de rette personene
- Det som skjer er det som kunne skje
- Når det er over er det over

PROGRAMVEGGEN

LOVEN OM EGET ANSVAR

Hvis du befinner deg i en situasjon hvor du hverken kan lære deg noe eller bidra med noe...

Gå til en gruppe hvor du føler at du kan bidra!

2

Marianne Sempler, msempler@online.no

6.4 VEDLEGG 4 – RAPPORTARK FRA SAMTALEGRUPPENE

Rapport 1 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: Hvordan kan kommunene og frivilligheten -organisert og uorganisert - samarbeide på nye måter?

INITIATIVTAKERENS NAVN: Belinda K. Orten

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn):

Espen Tønnesen Tønsbergs TurngruppeMi

Jan-Egil Holter-Wilhelmsen, Horten bibliotek

Lise N Risbakken, skole

Knut Anders Berg, Holmestrand Idrettsråd

Eivind Hanche-Olsen - Vestfold Røde Kors

Bente Knudsen, Vestfold og Telemark Teaterråd

Håvard Dahle, frivillig

Pernilla Hjermann, Kulturavdelingen fylkeskommunen

GRUPPAS INNSPILL:

Horten - eks på godt samarbeid: Horten folkeverksted, miniatryverkstedet, spill/gaming. Horten bibliotek.

Gå så hands on å samle en gruppe frivillige og holde den pulsen varm - unik mulighet

Idrettsrådet i Holmestrand: "Varme haller" - alltid noen i hallen som kan ta imot de som kommer innom som ikke har tilknytning i hallen. Et sted å være for dem som ønsker. Midler til dette ønskes.

Espen, Tbg turnforening: vi trenger flere voksne ansatte i forening/klubber. Samfunnet krever mer profesjonalitet for å gi de unge et tryggere og mer profesjonelt tilbud.

Eivind Hanch-Olsen, Vestfold Røde Kors: mange møter med potensielle samarbeidspartner, men vi savner gode modeller. Møtene blir ikke matnyttige. Ta et skritt tilbake, reflekter over hvilken type møter vi ønsker. Vi savner konkrete verktøy for hvordan vi skal gjøre dette på en god nok måte. Vi trenger gode modeller for samarbeid!

Bente Knudsen: kommunen kan ikke bestille frivillighet, de må heller tenke hva de som kommune kan tilby for å få til et bedre samarbeid. Frivilligheten er ikke det samme som før - mye er prosjektbasert.

Unni Bu: opptatt av de barn og unge som ikke ønsker å være med på det veldig organiserte, eller det konkurransepregede. Og særlig ungdommen har nok mye de kan bidra med selv, om vi gir dem muligheten. Vi må ha enda mer tro på barn og unge og hva de kan få til selv. Hvordan kan vi legge til rette for det?

Lise Risbakken, observatør, prøver å lære Open Space og følge med litt på dialogen.

Espen: kommunikasjon mellom kommunen og aktørene fungerer dårlig - vi må kunne ta en telefon for å slippe å vente altfor lenge på svar på mail. Vi, som jobber med turn, snakker nå med andre aktører enn kommunen for å gi de unge et bedre tilbud. Kommunen klarer ikke å matche dette. Belinda spør: hvordan kan dette da løses? Espen mener en kjapp telefon løser mye. Det beste hadde vært å ha et kontor hos kommunen som tok frivillighetsbiten mer seriøst.

Jan-Egil: kommunen må ta med frivilligheten når de planlegger et samarbeid, ikke invitere de inn etterpå!

Unni: Det er nettopp dette vi ønsker å få svar på - hvordan vi med de knappe midlene vi har, kan få til gode strukturer slik at vi oftere kan ha møtepunkter og ha en god dialog. Kanskje nye digitale kommunikasjonsformer som dette løser noe av det?

Knut Berg: utfordringen er kanalene til kommunen, og drømmen er en frivillighetskoordinator som har fokus på dette. Noen som har tid til å jobbe med dette.

Belinda: drømmer om et digitalt innspillssted, hvor de som har gode ideer kan spille inn tanker.

Eivind: I Larvik møtes frivilligheten og kommunen 1 g/mån. Begge parter må være likeverdige - igjen, kommunen kan ikke tro at alle ideer kommer fra de frivillige. Man må møtes for å se hva man kan få til sammen. Det er ikke bare kommunen som har knappe midler - frivilligheten jobber på enda mindre, og får til enormt mye.

Bente: Det trenger ikke å koste kommunen så mye, men det handler om hvordan man blir møtt. Og det må være enkelt å finne frem til den i kommunen som jobber med frivilligheten - man må få slippe å bruke masse tid på å finne frem.

Jan-Egil: kommunen og frivilligheten bør i større grad søke midler sammen.

Knut: i strategien til idrettskretsen i Holmestrand jobber for at lag og foreninger skal kunne bruke alle kommunale bygg og anlegg gratis. Foreløpig fått det til for barn og unge.

Unni: helt enig med å ha en lett vei inn til kommunen - vi må bli flinkere til dette på nettsidene våre. Dette jobbes det med i Tbg/ idrettskontoret. Også lett språk - det må til.

Pernilla: veldig enig i at vi savner gode modeller og grunnleggende god kommunikasjon mellom det offentlige og lokalsamfunnet. Det er uhyre viktig å få på plass!

Belinda: ønsker at relasjonsbygging blir en viktig del av kulturbyggingen i frivilligheten. Fasilitering, å lære folk å lede prosesser på gode måter, er en viktig kompetanse å ha. Det handler om å ha kompetanse på hvordan du møter alle disse barn og unge.

Unni: refererer til Smart oppvekst fra tidligere Re kommune - ta med verdigbasert ledelse derfra.

Eivind: enig med J-E - løfte blikket å se hvem som driver med noe lignende. Samarbeid og samskaping "tvinger" en å se ting fra et bredere perspektiv.

Pernilla: ja, men vi må tørre å se enda bredere, tenke samarbeidspartnere utenfor de vi vanlig tenker på. Da kan vi få til innovasjon!

Knut: ingenting er mer lukket enn en idrettsklubb - men er du inne, er vi veldig inkluderende!
Referer til et veldig "bredt" prosjekt i Sande!

Rapport 2 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: Hvordan engasjere ungdommen i frivillig arbeid?

INITIATIVTAKERENS NAVN: Gry E. Eide

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn):

Linda Linnestad, Grethe Kahrs Andersen, Gry Elisabeth Eide

GRUPPAS INNSPILL:

- Valgfaget Innsats for andre – ulempe: ikke alle har faget
- Frivillighetsbevis
- Engasjere ungdomsrådet
- Opplæring i kommunens nye verktøy TenkHelse
- Bruke Innbyggerappen” mer aktivt.
- Hva er frivillighet, gode definisjoner
- Hvor kan de ta kontakt?
- Hvor kan man tilgjengeliggjøre informasjon slik at ungdommen finner det
- Trigge motivasjon, mestring og forståelse for hva det gjør med deg?
- Foreldre må fremsnakke frivillighet
- Frafall og hvordan har du engasjert deg i frivillig arbeid (spørsmål ved jobbsøknad)
- FAU må utfordres på temaet frivillighet
- Åpne opp lokaler, haller, skoler
- Fadderordning i barneskolen, bygge videre på det, lage en plan for skolen hvor dette utvikles til f.eks aktiviteter for yngre barn.
- Instagram- artige oppgaver, ”kle deg ut som Frost-jenta”
- Bruk unge som allerede er engasjerte
- Må ikke koste penger
- Fritidskortet kan hjelpe
- Kan ikke komme inn i skolen, men må informere på annen måte. Ungdommen må utforske seg
- Kan lage en mal som er lik og som organisasjonene kan fylle ut og kommunen tilgjengeliggjøre på egnede sider/intranett
- Språklæring og inkludering som frivillig oppdrag
- Fortelleom det på skolen, gjøre det på fritid., eks nyby-app
- Frivillig-pool som kommunen kan sende inn i eller ungdommen selv vise
- Fysisk sammen, åpne dører, skolen kan brukes på kveldstid.
- Få med dem som faller litt utenfor, er ensomme

Rapport 3 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: Hvordan kan kommunen tilby drahjelp for frivilligheten?

INITIATIVTAKERENS NAVN: Mats Kneppen, DNT

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn): Hilde Schjerven, Færder kommune, Cathrine Eriksen Horten kommune. Gertruud Kunst, Holmestrand kommune, Malin Korshavn, Horten kommune

GRUPPAS INNSPILL:

- Frivilligheten har ulike behov, men trenger blant annet; nettverk og koordinering, hvordan kan vi vite om hverandre, kommunikasjon og synlighet,
- Hvordan kan kommunen gi slik drahjelp;

I Tønsberg har man Friskus, en digital plattform der det ligger muligheter slik at man kan få oversikt over frivillighet. Det kan være utfordrende å få slike oversikter oppdaterte fordi mennesker i frivilligheten byttes ut.. Frivillighetsregisteret er et annet tilsvarende

Lage en felles dag for frivilligheten og det offentlige. Frivilligbørs- I samme båt

Ha en dedikert stilling i kommunen som bistår frivilligheten. Få råd og veiledning om hvordan man kan løse utfordringer

Tilskuddsordninger er viktig. Gratisplasser til barn som trenger det særskilt. Støtte ferietilbud som en friluftsskole. Formidle kontakt mellom hjelpetjenester og skoler som kjenner hvilke barn som trenger det og frivilligheten.

Skattkammeret - drives av Kirkens Bymisjon med kommunal husleiestøtte og ytterligere støtte til utlån. Det kan være effektivt å ha en bra og åpen utlånsentral i stedet for at mange frivillige organisasjoner må drive sånt selv.

Kommunens egen frivillighet trenger man ikke være så redd for. Det er en viktig oppgave for kommunen å støtte frivilligheten, ikke drifte frivillighet selv.

De frivillige er frivillige, derfor må man tilrettelegge.

Frivilligheten har kompetanse som kan resultere i kurs og annen opplæring for voksne som jobber med barn, i skole og barnehage. Turer er også aktuelt. Her kan søkes tilskudd.

DNT ønsker å lære opp ungdom i det å være turledere og tok kontakt med kommunen og det ble vurdert til ikke å kunne deles fordi det drukner eget budskap. Å snakke med lærer som har valgfaget Innsats for andre, kan være en ide

Flere kommuner har en arrangementskalender. Her kan man legge tilbud. Kommunen stiller dataressurs.

Å markedsføre ferietilbud er utrolig viktig. Å samle og vise fram er viktig.

Rapport 4 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: Hvordan kan man fange opp de som vanligvis faller utenfor organiserte aktiviteter?

INITIATIVTAKERENS NAVN: Thomas Andrey

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn): Thomas Andrey, Torgeir Bull, Eyvin Bjørnstad, Madelene W.Bergfløtt, Kristin Varpe, Tore Birkeland, Sonja Søtje-Andresen, Katrine Kville, Lone Andersen, Daniel Inglis, Laila Rognaldsen Kari Seierstad

GRUPPAS INNSPILL:

- En utfordring som jeg hører er hvordan en kan legge tilrette for “nye” personer som kommer inn i et etablert miljø. Hvordan sikre at de føler seg velkommen, og opplever mestring på første besøk?
- Tverga.no (Marte K) - ressurscenteret for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet
- Kan E-sport bli en aktivitet kommunen/fylke tilby.
- Se til Horten og spillrommet
 - Opp mot folkehelse og livsmestring
 - Veldig populært tilbud!
 - (Er noen kommuner som jobber med noe tilsvarende, men ofte er dette frivillige tiltak)
- Horten folkeverksted
 - Verksted med tilgang til masse utstyr man vanligvis ikke har mulighet til å ha
 - Laserkutter
 - CNC
 - Elektronikk, komponenter og tilhørende utstyr
 - Har medlemmer fra ca. 10 år til pensjonsalder
 - Treffer mange som vanligvis ikke er så sosiale eller aktive ute.
 - Dele kompetanse, nettverk o.l. ved å jobbe sammen på prosjekter eller lære hverandre når man står fast.
 - Droneklubb
 - Miniatyrmaleklubb
 - Veldig populært, spesielt for de litt yngre. Vi har medlemmer fra 8 år til 25 på droneklubben og miniatyrmaleklubben.
 - Koster 50,- i året for de under 26 år og 300 i året for de over. Da kan vi finansiere en del utstyr, i tillegg til å kunne få støtte av “Hyperion” som er en organisasjon innenfor “fantastiske fritidsaktiviteter” dvs.
- Flere tilbud som ikke går under “normalen”
 - Esport, miniatyr maling, Brettspill og rollespill.
- Finne folk som kan være med å hjelpe å få alternative aktiviteter på beina.
- Kommuner kan gå sammen for å søke midler fra fylkeskommunen. Dele gode erfaringer på tvers, feks det som nevnes som gode eksempler i Horten (folkeverksted).
- Problem: hvordan skaffer vi midler til å ta vare på de gode initiativene fra de selvorganiserte?

- Problem: Møteplasser legges utenfor der folk er. Kan man jobbe med å organisere transport til og fra slike møteplasser? F.eks: låne ut godt utstyr for selve deltakelsen -(transport). Låne ut el-sykler etc.
- Legge til rette for at de som lykkes/har gode prosjekter kan bruke tid på å fortelle om det til andre (støtte, transport, fri fra jobb etc).
 - Lage en fylkeskommunal møteplass?
 - Seminar med ulike foredrag o.l.?
- Hva med å åpne skolene på ettermiddagstid for selvorganisert aktivitet?
 - Hva skal til for å klare det?
- <https://www.tverga.no/> - Søknadsfrist 1.oktober
- Bør være enklere å finne midler for å starte/drifte en organisasjon
 - Man kan ikke søke midler til drift/husleie o.l. Dette er vanskelig når man skal drifte.
- Tilskuddsportalen - kommunen/noen må abonnere på tjenesten
- Spillkveld på 37 er en brettspill og rollespill klubbe som holder til i Horten. Klubben har en medlemsavgift på 50 kr som er valgfri og som har mange aktive medlemmer og besøkende, og fungerer bra som en alternativ aktivitet for folk i ulike aldre. Klubben spiller hver mandag 17.00-21.00 og holder til enten på Kulturhuset 37 eller på biblioteket, klubben må dele seg opp mellom to lokasjoner pga liten plass.

Rapport 5 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: Hvordan kan vi styrke og aktivere foreldrene til barn og unge i det forebyggende arbeidet?

INITIATIVTAKERENS NAVN: Hilde Fjelldal

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn): Mona Kluck

GRUPPAS INNSPILL:

Vi vet at sosiale problemer, rusproblematikk og psykiske vansker “går i arv”. Det er derfor like viktig å styrke foreldrene som å styrke barna.

Foreldre som strever, har behov for tilhørighet, og felleskap de kan delta i og bruke ressursene sine. Det er avgjørende å føle verdighet, og få “være en viktig brikke”, for å kunne nyttegjøre seg offentlige tilbud om foreldreveiledning og andre tilbud for å styrke foreldrerollen.

Det kan nytte å spørre de som vanligvis ikke dukker opp på arrangementer av seg selv, direkte. Henvende seg til den man ønsker å ha med, og be denne inn spesifikt. Da er man sett, og ønsket.

Tips:

Tenke at ALLE foreldre er en ressurs, og at de ønsker å bidra hvis de kan (og tør).

Etablere faddergrupper i skolen, også for foreldrene (Foreldrenes “vennegrupper”). Der man ikke selv velger hvilken gruppe man deltar i, men gruppene blir satt, og rullerer. Kan være temabaserte grupper

“Vip- makkerskap”; brukes for elever når de begynner i vgs, (se vip.no Vestre viken)

På lik linje som med barn- og ungdommene, er den største utfordringen å få tak i og komme i dialog med de foreldrene vi ønsker å hjelpe.

Vi ser stadige oppfordringer fra politiet og andre om at “foreldre må bry seg”, og at foreldre må mer på banen. For noen foreldre kan dette være en “umulig” oppgave, som man trenger hjelp til. Vi tror nærmiljøet, naboen, venners foreldre kan være de beste ressursene her, både som støtte, diskusjonspartnere og gode hjelpere.

Få tilbake “NABOKJÆRRINGA”. Jobbe holdningsskapende; vi har PLIKT til å bry oss om alle barn og alle familier.

Ikke være for redde for å trække noen på tærne, bry oss, spørre direkte.

Stille direkte spørsmål ved bekymring og mistanke om at familier strever. Det er viktig å bry seg, vise interesse for andre mennesker og andres situasjon.

Rapport 6 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: Hva skal til for og sammen skape inkluderende fritid og oppvekstmiljøer for alle barn og unge?

INITIATIVTAKERENS NAVN: Camilla Castellan

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn):

Ole Hans Fjellvang, Karl Thomas Hjelmervik og Camilla Castellan

GRUPPAS INNSPILL:

- Viktig med lokale tilbud, som ikke er langt unna der barn og unge bor. Utfordrende om man må kjøre “ned til byen” for å delta.
- Medvirkning. De er selv med på å velge aktivitetene
- Mulighet for omreisende tilbud? Bidrar til variasjon i tilbud. F.eks samarbeid på tvers av kommunen, frivillig organisasjoner ol.
 - Nisjeforeninger sender ildsjeler til fritidsklubbene for å vise frem tilbudet sitt. Typisk sjakkklubben, kodeklubben, eller brettspillklubben (Spillekveld på 37 i Horten).
 - Bidrar til større breddetilbud i lokalmiljøene og økt rekruttering til foreningene som sender sine ildsjeler.
- Behov for større bredde av aktiviteter med økende alder, flere ungdommer faller dra i idretten i ungdomsskole alder.
- Fritidsklubb gjør det enklere å legge til rette for flere ulike typer aktiviteter
- Legge til rette for felles måltider og at de som vil kan bidra til måltidet
- Brettspill og rollespill (Dungeons & Dragons): fanger opp en gruppe som ikke er så lett å nå, som kanskje er mye på gutterommet alene. Vanskelig å informere om at vi finnes, mulig å samarbeide med skolen?
 - Møter opp for å treffe andre med sammen interesse.
 - Ca. 25%. Jenter, resten gutter.
- Mange foreldre er skeptiske til gaming (store deler av dagen), men større aksept fra kommunens side.
- Starte opp E-sport klubber, her er det også viktig å holde seg i god fysisk form. Kombinere gaming og fysisk trening.
 - Konkret forslag: kommuner kjøper inn flere VR headset (Oculus Quest?). Setter av tid i gymsal. Kombinerer fysisk aktivitet med VR E-sport. Rekrutter (lønn?) ildsjeler som kan være forbilder og trenere for ungdommene både i den fysiske aktiviteten og i esporten. Delta i turneringer.
- Nødvendig med ildsjeler og midler til gjennomføring
- Barn deltar gjerne på aktiviteter på barneskolen, men faller fra i ungdomsskole alder. Mye annet som skjer?
- Man klarer kanskje ikke skape et tilbud som passer alle på ett sted til veldig ulike aldersgrupper.
- Samle aktiviteter på et sted, en plattform. Aller helst felles på tvers av kommunene.

- Skolen er en viktig arena for å gjøre tilbud kjent, benytter ranselpost, slik at alle får info om tilbudene som finnes.
- Opptre inkluderende og vise entusiasme for aktiviteten, være inkludert fra dag en og få muligheten til å delta aktivt.
- Cosplay, å lage kostymer og utkledding, er også en gruppe som er utfordrende å nå
 - Miniatyrspilling
- Tilrettelegge for de egenorganiserte aktivitetene, f.eks skating. Være tilstede og synlig, bidra til god sosial møteplass.
- Pokemon go, kombinere spillverdenen og fysisk aktivitet.
- Bidra som brobygger til egen-organiserte aktiviteter.

Rapport 7 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: På hvilken måte ønsker frivilligheten å samarbeid med kommunen for å skape gode fritidsarenaer for barn og unge?

INITIATIVTAKERENS NAVN: Helena Bisgaard, Færder kommune

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn): Lisbeth Danielsen (Vestfold og Telemark idrettskrets) Lill Tove Skoglund (fasilitator i Prosjekt for folkehelsearbeid i Larvik kommune)Linn Wennerød, Kirkens bymisjon, Hanne Jensen Moth (Larvik kommune)

GRUPPAS INNSPILL:

- Arena for erfaringsdeling, rekruttering
- Fasilitatorhjelp til å få til større møter/samlinger
- Læringsarenaer
- Legge til rette for at hele sektoren blir sett, ikke bare de som er størst idag
- At det er samarbeid om å synliggjøre tilbudet som frivilligheten har gjennom skolens kanaler for der er alle barn og unge.
- Behandle frivilligheten som en likeverdig partner når det inviteres til samarbeid i kommunens forar.
- Tilby kompetanse fra frivillighet til kommune og fra kommune til frivillighet.
- Sørge for å oppdage hverandres kompetanse, kunnskap og hva vi kan tilby, men også hva som trengs/ønskes for å bidra.
- Opptatt av å sørge for at arenaene er trygge i tillegg til gode - samhandle med foreldre/voksne slik at arenaene for barn og unge er trygge..
- Finne erfaringsarenaer, samarbeidsformer, læring på tvers for å sammen løse oppgaven, finne en bærekraftig løsning sammen.
- “Ja, men kan frivilligheten gjøre det, klarer de det, da?” - hvordan få bukt med denne holdningen
- Frivilligheten må selv invitere seg ut og synliggjøre sin kompetanse og sitt tilbud.
- Kommunen må selv ta initiativ til å komme i dialog med frivilligheten.
- Få opp en holdning og bevissthet om, at det er naturlig at det er samarbeidet/samhandlingen/samskapingen mellom frivillighet og kommunen som kan skape de gode arenaene, de gode tilbudene - likeverdighet.
- Sambruk av utstyr - frivillighet kan benytte kommunenes utstyr når kommunen ikke benytter det, og vise versa.
- Bidra til rekruttering til deltakelse i aktiviteter gjennom at frivilligheten “kommer inn på skolene”
- I skolen gi ungdom plass og utvikling til å bli gode frivillige nå og på sikt. Videregående skole kan også tas med inn i dette, ikke bare barne- og ungdomsskolen
- Bruke frivilligheten som en integreringsarena for voksne.

Rapport 8 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: Hvordan kan kommunene legge til rette for barn og unges selvorganiserte aktiviteter?

INITIATIVTAKERENS NAVN: Elisabeth Paulsen, Tønsberg kommune

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn): Raymond Johnsen enhetsleder Storgata 37, Horten. Sofie Øverland Sande vg er i elevrådsstyret. Kathrine Skalleberg rådgiver idrettsliv Tbg. Kommune. Helene Simonsen ungdomsrådet Holmestrand kommune. Madelene Wårheim, miljøarbeidet Holmestrand kommune. Anja Ranberg Seter, folkehelsekoordinator i Sandefjord kommune. Atle Sognli

GRUPPAS INNSPILL:

- Må tilrettelegge arenaer/plass der aktiviteten kan bedrives.
- Snakke med ungdommene selv, hvilken type voksenkontakt ønskes.
- Mange egenorganiserte miljø er veldig inkluderende. Hva skaper disse miljøene? Kanskje fordi de er vant til å være selvorganiserte.
- Tilrettelagte arenaer kan kanskje gjøre det lettere å delta.
- Ressurser/ansatte kan bidra positivt og skape trygghet. Anerkjenner at det er en selvorganisert idrett.
- Vanskelig å finne aktiviteter til ungdom i u.skole vgs alder. Mange trener på treningssenter.
- Kjønnsnøytralisering av aktivitetene er viktig. Viktig å tenke på selvorganiserte aktiviteter også for jenter. Trenger steder å møtes, spille spill og snakke. Gjerne selvdrevne. Steder å henge uten å måtte kjøpe dyr mat og drikke.
- Trygge møteplasser er viktig, men helst ikke for voksenstyrt.
- Spørre ungdommene selv hva de ønsker av organisering.
- Ofte en blanding av selvorganiserte og gjennomorganiserte mennesker.
- Fin balanse å støtte nok, men ikke for mye.
- Kan tilrettelegge for utendørs treningsapparater og andre aktiviteter nært der folk bor. Dyrt å være medlem på treningssenter. Åpen hall skal prøves i Horten. Har vært stor suksess i Re for yngre barn.
- Horten har gamingrom som er veldig populært.
- Legge til rette med utstyr, sted å være og voksne som skaper trygghet.
- Aktiviteter som ikke har krevende anlegg må også tas hensyn til og prioriteres.
- Kommunen kan bidra med å navigere seg i det kommunale systemet. Kanskje få midler.

Rapport 9 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: Når man i kommunal regi skal gjennomføre medvirkningsarenaer sammen med frivillig sektor – hvilken type «gulrot» kan man lokke med som et gode for å få med flest mulig fra frivillig sektor?

INITIATIVTAKERENS NAVN: Anders Engelstad, Horten kommune

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn): Laila Rognaldsen Færder kommune, Kristin Varpe, Sjøbodteatret, Bente E. Knudsen, Vestfold og Telemark Teaterråd

GRUPPAS INNSPILL:

Færder kommune - hadde en medvirkningsarena cafe dialog - de hadde behov for finansiering og tradisjonelle - rekruttering var vanskelig - la opp til kursing av de frivillige - med kompetanse - regnskap eller hvordan

Frivillig Norge

<https://faerder.kommune.no/tjenester/kultur-idrett-friluftsliv-frivillighet-og-utleie/frivillighet/farder-frivilligsentral/>

Formalkrav er større og større -

Et lite enkelt regnskapsprogram kan være en ide

At man får tilgjengelig PC og printer

Færder kommune - har et godt frivillighetsregister - dette gjør jobben enklere

Veien til kommunen må ikke være for lang - ha en kontaktperson i kommunen som kjenner godt til det frivillige - at man senker terskelen og at det oppleves at det blir mindre byråkrati

Færder - En kanal inn til kommunen - hva skal dette være - har et team - men har et telefonnummer inn

Kommunene kjenner til de frivillige organisasjoner - eksempelvis at ordfører kommer på en forestilling

At man blir sett?

NyBy - Færder har veldig gode erfaringer fra appen - og har hatt god erfaring gjennom perioden med COVID - Drammen har også brukt denne

Det er viktig at man tar vare på de frivillige - her er det viktig at man tenker på hvordan man kan stimulere til at man bevarer de man har og at man

Rapport 10 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: Hvordan kan man fange opp de som vanligvis faller utenfor organiserte aktiviteter?

INITIATIVTAKERENS NAVN: Madelene W. Bergfløtt

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn): Sofie Øverland, Helene Simonsen, Raymond Johnsen, Svein Are, Linn Wennerød, Kirkens Bymisjon, Torgeir Bull, Thomas Andrey, Jørgen K. Døhlie, Eivind, Sindre Bringaker.

GRUPPAS INNSPILL:

- 40-70 deltakere på klubb 37 hver kveld. Kravsritt. Sentrum nært. Et sted å henge. Gratis mat. Et tiltak som tidligere var på skolene "veien til hjerte går via magen" 2-3 ganger i uken, er det gratis mat. Åpent man-fre. Lørdag er et ressurs spm. Foreløpig. (Kl.14-21.00)Ungdommene ønsker veldig lørdag kveld. Er det lurt med ungdom i sentrum på lørdag?
- Både org. Og selvorganiserte ungdommer.
- Det at det er selvorganisert er jo veldig verdifull.
- Lokalisasjon er viktig, så det ikke er uopnålig.
- Hvordan kan vi styrke de selvorganiserte ungdommene og deres fritid?
- Ha forskjellige tilbud, så man kan velge uten at det er bindende. Prøve ulike ting noen ganger, kan være med hver tirsdag, uten at man MÅ. Muligheten til å kunne komme å gå er viktig.
- Kan ungdommer og frivillige bistå i helgeåpent? Miljøarbeid står i fokus på 37. Så kan være en utfordring å bruke ungdom til å drifte, men kan fungere med frivillige og en miljøarbeider. Frivillige kan bidra hvis de er gjennom Kirkens Bymisjon eller frivillighetssentralen o.l gjør at man har forsikringer, og man er sikret frivillige med kompetanse.
- Tønsberg har utfordringen i at ungdomskubbene har hatt et litt dårlig rykte, og mangel på klubb i sentrum
- Horten har også hatt utfordring med ryktet, mtp. På rus, de voksne ikke bryr seg om. Men ungdommen opplever det ikke slik. Det er ofte voksen gr. Som blåser og sprer ryktene. Ofte vært uttalelser på nett som ikke har vært faktabasert, Leder har kontaktet de direkte for å få i gang en dialog. Jobber veldig aktivt med det.
- Utenforskapet begynner på barnetrinnet, 5.klasse. Ungdomsproblematikk begynner tidligere enn foreldrene er klar over. Være viktig å tilrettelegge for yngre ungdom.
- Kirkens bymisjon/skattekammeret skal opprette gaming klubb til barn som skal ha mentorer som er ungdom.
- Eldre ungdom kan brukes til å inkludere, drifte tilbud til yngre. Ungdom som er gode i noe, et spill eller lignende kan lære bort, være mentor for yngre. (Dette gjøres på klubb 37 i Horten i dag, delt opp i barneskole og ungdomsskole tider)
- Samme interesse gjør at alders perspektivet forsvinner.
- Det er stas å være med de som er eldre, hvis de er interessert i å lære bort.
- Viktig å synliggjøre aktivitetstilbud rundt i kommunen. Promotere seg godt rundt på alle arenaer. Stands osv.

Rapport 11 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: Hvilke forutsetninger eller faktorer er viktig for at samhandling mellom frivillighet og det offentlige skal lykkes?

Maktbalansen mellom det offentlige og frivilligheten er skjev - hva skal til for at samarbeidet skal lykkes?

INITIATIVTAKERENS NAVN: Hilde Schjerven, Færder kommune

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn):

Pernilla Hjermann, Kulturavdelingen i fylkeskommunen

Gertruud Kunst, Holmestrand kommune, kultursjef

Camilla Castellan, folkehelserådgiver Tønsberg kommune

Ole Hans S. Fjellvang, Solerød Jubateater, Undris og If Hauk i Undrumsdal

Mona Kluck, rådgiver folkehelse Vestfold og Telemark fylkeskommune

Katrine Skalleberg, rådgiver idrett og friluftsliv, Tønsberg kommune

GRUPPAS INNSPILL:

Helena: vi må jobbe med holdningsskapende arbeid overfor de frivillige - ofte høyt utdannede, men blir bare sett som "frivillig" og blir kanskje ikke møtt på en god nok måte.

Ole Hans: på bygda er det nok litt annerledes enn i byene, vi har nok andre behov enn de. De fleste barn og unge er innom aktivitetene våre, det gjør rekrutteringen mye enklere. Dre som driver en aktivitet har også en lokal tilhørighet, noe som jeg ser som viktig.

Katrine: enig, veldig stor forskjell mellom store og små byer, eller mellom by og bygd. I Tbg kjenner vi ikke de som sitter bak vervene - det gjør det vanskelig med dialog.

Camilla: enig med Katrine, vi er begge nye, og vi trenger en arena hvor vi kan komme i dialog med frivilligheten, litt oftere, for å bli kjent. Og for å vite at vi vil det samme.

Hilde: ja - vi må ha et felles målsetninger.

Helene: for å skape felles mål må vi begge bli flinkere til å invitere inn de andre til dialog - for å ikke gå i beina på hverandre. Vi må skape ting sammen!

Ha månedlige/jevnlige møter med frivilligheten

Bruke biblioteket som møtested

Gode, åpne møter som blir fasilitert av noen som kan det! Men agendaen må ikke være lagt.

Felles visjon i Tønsberg: Belinda Orten i Tønsberg har vært prosjektleder i dette arbeidet og har blant annet invitert med barn og unge fra skolene inn. Pga. kommunesammenslåingen arbeides det også nå med nye kommuneplaner innen ulike temaer, blant annet oppvekst. Disse vil ferdigstilles i 2021.

Tore Birkeland: en utfordring for frivilligheten er kanskje at de forventer at det er et sted i kommunen som skal snakke med dem, mens det egentlig berører langt flere deler av kommunen. Vi trenger en helhetlig frivillighetsstrategi som ser på dette.

Forstår vi hverandres språk? Det kan forhåpentlig også jevnlig og god kommunikasjon hjelpe.

Tore: kanskje kommunen må tørre å forenkle byråkratiet også, for å ikke skremme bort frivilligheten.

Ole Hans: ja til samarbeidsfora!

Hilde: både Tore og Hilde har jobbet i Viken med noe de kalte "Aktive lokalsamfunn" for tryggere og mer aktive lokalsamfunn for barna. Støttet av Gjensidigestiftelsen - drømmer om å få til noe lignende i Færder, og i fylket.

Mona: folkehelse i fylkeskommunen - akkurat gjort avtaler med 13 frivillige organisasjoner. Jobber nå med oppstart og har fått mange gode ideer for hvordan vi kan møte alle disse nye partnerne.

Rapport 12 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: I skolen når man ALLE barn og unge - hvordan kan frivilligheten med tilbud til barn og unge få innpass her?

INITIATIVTAKERENS NAVN: Mats Kneppen, DNT

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn):

Linda Linnestad, Lisbeth Danielsen Grethe Kahrs Andersen, Gry E. Eide, Lone Andersen, Lise Risbakken, skole, Atle Sognli

GRUPPAS INNSPILL:

- Viktig å opplyse om de frivillige organisasjonene i skolen. Kanskje gjennom den nye fagkombinasjonen, kan bruke det.
- Hvordan kan frivilligheten bidra til å oppnå kompetansemålene i skolen?
- Mer ressurser inn i skolen, som gjør det mulig å innhente frivilligheten uten at det går på bekostning av det som de ellers skal gjøre.
- Viktig å treffe de som er “utilgjengelige” for frivillige organisasjoner, og det gjør vi via skolen. Der treffes også foreldrene.
- Frivilligkoordinator i kommunen kan være en kanal inn til kommunen.
- Kommunen lager en mal for hvordan frivillige organisasjoner kan “vise seg fram”. Kan benyttes på digitale plattformer.
- Eget valgfag i ungdomsskolen -
- SFO kan kanskje også benyttes som arena for frivilligheten. Kommer en forskrift fra neste høst og mer friluftaktiviteter - trygg ferdsel i natur
- Hvordan kan de frivillige som har en kompetanse og som har et tilbud “komme inn” i skolen.
- Snakke om hvordan kan frivillighet og skole kan snakke likeverdige om hvordan vi sammen kan gjøre barn og unge til gode frivillige, gode samfunnsborgere.

Rapport 13 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: Hvordan kan kommunen tilføre kompetanse på områder frivilligheten etterspør?

INITIATIVTAKERENS NAVN: Elisabeth Paulsen,

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn):

Eyvin Bjørnstad, Daniel Inglis, Belinda Orten, Lille Tove Skoglund, Cathrine Eriksen, Unni Bu.

GRUPPAS INNSPILL: Kan være krevende å være frivillig å skulle gi innspill til kommune i forhold til enkeltbarn. Hvordan kan vi fri til frivilligheten i forhold til de barna som er utrygge i hverdagen. Hvordan kan de voksne være den gode trygge. Hvordan kan de voksne i frivilligheten oppleve mestring. Oversikt video hvor man kan tilegne seg kompetanse eller kurs som man kan melde seg på for å få økt kompetanse. Video kurs "on demand" - ferdig innspilt - som man kan melde seg på. Viktig med den face til face refleksjonen som man kan ha. Webinarer med temaer og det er de frivillige som setter dagsordnen. Dialog med frivilligheten selv og spørre hva de trenger og tilby det de trenger. En leder som er en god rollemodell for barnet som har det vanskelig kan påvirke barna til å bli inkluderende. Nasjonale ambassadører som ikke kommer ned til kommune. Bestille en veileder fra kommune. Vi som fagfolk i kommune kan dra ut til frivilligheten og vise en interesse for det de holder. Næringslivet som en samarbeidspartner.

Tverrfaglig samhandling

Rapport 14 Open Space Online – INNOVA 2020 Innovasjonsarena

SAMTALE-EMNE: Hvordan kan vi kartlegge best mulig tidspunkt og arenaer vi kan/burde kommunisere med frivilligheten på? (hvordan nå ut til alle)

INITIATIVTAKERENS NAVN: Belinda K Orten

DELTAKERE I SAMTALEGRUPPEN (Navn):

Det kom ingen deltakere til denne samtaleøkten

GRUPPAS INNSPILL: